

ANDØY KOMMUNE

KVALITETSPLAN FOR SKOLE OG BARNEHAGE 2018 - 2022

Ny skole i Risøyhamn tatt i bruk i januar 2018.

Plan vedtatt av Andøy kommunestyre 28.05.2018

Forord.

"Kunnskap er nøkkelen til fremtiden, både for hvert enkelt menneske og for samfunnet som helhet". Slik innledes Stortingsmelding 21 (2016-17) som har fått navnet "**Lærelyst - tidlig innsats og kvalitet i skolen**".

65% av jobbene som våre påtroppende skolebarn skal inn i, finnes ikke i dag skriver World Economic Forum i en rapport. Teknologi og automatisering vil prege "den fjerde industrielle revolusjon". Kunnskap og evne til omstilling blir nødvendig for å takle et arbeidsmarked i stor endring. Det vil være nøkkelen til et godt og trygt liv for våre barn og unge. Kunnskap vil gjøre dem til aktive samfunnsdeltakere og være grunnlaget for at de skal få gode og trygge jobber.

I en rapport som professor Katrine Vellesen Løken (ved NHH) har utarbeidet for NHO påpekes:

- Økt satsing på kvalitet i barnehagene er nødvendig. Ny forskning viser at mer opplæring i å kunne forholde seg til hverandre, evne til å kunne takle følelser og lære seg tålmodighet, kan være svært viktig for senere skolegang og arbeidsliv.
- Investering i tidlig innsats (tidlig læring) har også betydning for utdanning og jobbsjanser senere i livet.

Andre rapporter og annen forskning støtter opp under det som er beskrevet her.

Kunnskapen som barna våre får i skole og barnehage, er derfor svært avgjørende. Her snakker vi ikke bare om faglig kunnskap, men like mye om "sosial kunnskap" som gjør dem til robuste individer som skal ruste dem for en framtid med mange utfordringer. Derfor er det viktig at tilbudet våre barn får i barnehager og skoler i Andøy, er av høy kvalitet.

Med en felles plan for skole og barnehage ønsker vi å få en rød tråd og en god sammenheng for det som skal skje fra barnet starter i barnehagen og til det er ferdig med grunnskolen. Vi håper at vi kan utvikle alle slik at de både kunnskapsmessig og sosialt kan møte sin framtid og takle den. Gjennom systematisk og forpliktende arbeid med kvalitetsheving, skal vi nå de mål som er satt i planen. Det vil være til stor nytte for barnet, foreldrene og Andøy kommune.

Andenes mai 2018

Merete Olsen
enhetsleder barnehager

Torfinn Bø
skolefaglig rådgiver

INNHALDSFORTEGNELSE:

Del 1: Barnehage

1.1 Innledning	4
1.2 Sentrale lovkrav og føringer	4
1.3 Nøkkeltall	5
1.4 Barnehagen sitt samfunnsmandat	5
1.4.1 Omsorg	5
1.4.2 Barnehagens leke- og læringsmiljø	5
1.4.3 Danning	6
1.4.4 Kommunikasjon og språk	6
1.4.5 Tidlig innsats	7
1.4.6 Samarbeid hjem og barnehage	7
1.5 Kvalitet i barnehagen	7
1.5.1 Kvalitetsmodell	8
1.6 Satsingsområdene 2018-2022	8
1.6.1 Innledning	8
1.6.2 Samarbeid med heimen	9
1.6.3 Kompetent personale	10
1.6.4 Den faglige barnehagen	11
1.6.5 Livsmestring og helse	11
1.7 Arbeidet videre	12
1.8 Planlegging, dokumentasjon og vurdering	13
1.8.1 Planlegging	13
1.8.2 Dokumentasjon og vurdering	13
1.9 Barnehagebasert kompetanseutvikling	13
1.10 Overgang barnehage til skole	14

Del 2: Grunnskole

2.1 Innledning	15
2.2 Faglig status	15
2.3 Faktorer som påvirker de faglige resultater	17
2.3.1 Viktig for elevene	17
2.3.2 Viktig for skolemiljøet	18
2.3.3 Viktig for undervisning og læring	20
2.3.4 Elevenes opplevelse av støtte	21
2.3.5 Ungdata -undersøkelsen	21
2.4 To viktige prosjekter	23
2.4.1 Læringsmiljøprosjektet	23
2.4.2 Skoleutvikling Andøy (UiU)	24
2.4.3 Vurdering av prosjektene	25
2.5 Dette skal vi satse på	25
2.5.1 Innledning	25
2.5.2 Den gode læreren	26
2.5.3 Den gode undervisningen	28
2.5.4 Det gode og trygge skolemiljøet	29
2.5.5 Samarbeidet mellom skole og heim	30
2.5.6 Skoleledelse	33
2.6 Arbeidet videre	34
2.6.1 Innledning	34
2.6.2 Organisering	35
2.6.3 Tidsplan gjennomføring av satsingene	35
2.7 Mål for arbeidet	36
2.7.1 Faglige mål	36
2.7.2 Målintikatorer skolemiljø	37
2.8 Overganger	38
2.8.1 Overgang fra private skoler til ungdomstrinn	38
2.8.1 Overgang fra grunnskole til videregående skole	38
2.9 Øvrige planer	38

DEL 1: KVALITETSPLAN FOR BARNEHAGE

1.1 Innledning.

Gjennom en overordnet kvalitetsplan for barnehagene ønsker vi å sikre kvaliteten i arbeidet som gjøres i hver enkelt barnehage gjennom et felles fokus for alle barnehagene. Vi ønsker barnehager som er opptatt av utviklingsarbeid og som stimulerer de ansatte til og videreutvikler egne kunnskaper og ferdigheter i et inspirerende og faglig godt læringsmiljø.

Planen skal synliggjøre og ivareta målsettinger for kvalitet i barnehagen som er beskrevet i Stortingsmelding nr 41 (2008-2009) "Kvalitet i barnehagen":

- Utvikle et likeverdig barnehagetilbud med høy kvalitet i alle barnehager
- Styrke barnehagen som læringsarena
- Alle barn skal få delta aktivt i et inkluderende fellesskap.

Målsettingen vår for barnehagene i Andøy er:

- ***Andøy kommune skal ha barnehager med høy kvalitet som fremmer trivsel, lek og læring***

Kvalitetsplanen skal være tydelig og kortfattet og ikke utfyllende for all virksomhet i barnehagene, men et redskap for felles fokus i planperioden.

Det skal utarbeides handlingsplaner for jobbing innenfor de ulike satsingsområdene, slik at planen følges opp og innarbeides i den enkelte barnehage. Planen skal bidra til felles fokus, refleksjon over egen praksis, kompetanseutvikling, drøftinger i samarbeidsutvalget og være et verktøy ved tilsyn. Planene evalueres jevnlig slik at en sikrer at oppsatte tiltak er de rette for å nå målsettingene.

Det har vært bred involvering i utarbeidelsen av planen. Alle ansatte i barnehagene, foreldrene og barna i Skoleklubbene har gitt innspill til planen gjennom skriftlige tilbakemeldinger og personalmøter.

1.2 Sentrale lovkrav og føringer

Kvalitetsplanen skal ivareta krav og målsettinger i Lov om barnehager og Rammeplan for barnehager Andre sentrale føringer er:

- Stortingsmelding nr 41 (2008-2009) " Kvalitet i barnehagen"
- Stortingsmelding 24 (2012-2013) – Framtidens barnehage
- Stortingsmelding 19 - Tid for lek og læring
- Kompetanse for framtidens barnehage (2018-2022)
- NOU 2012:1 - Til barnas beste

Barnehagene vil bruke utdanningsdirektoratet sin ståstedsanalyse i kvalitetsvurderinger av det pedagogiske arbeidet i barnehagen, og som verktøy for å finne fram til mål og tiltak i utviklingsarbeid i den enkelte barnehage. Det vil bli gjennomført brukerundersøkelser for å kartlegge foreldrenes oppfatning av tilbudet som barnehagene gir. I tillegg vil vi gjennomføre medarbeiderundersøkelser for ansatte i barnehagene.

1.3 Nøkkeltall

	Nøkkeltall	Utviklingstrekk
Innbyggertall 0-5 år pr. 01.01.17	256	Litt økning i årene fremover. Tallet ser ut til å ligge på ca 270 for denne aldersgruppen
Antall barnehager pr. 01.01.18	Kommunale: 6 Private: 2	
Antall barn i barnehagene pr.01.01.18	Totalt: 204 Kommunale: 149 Private:55	
Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehagen	96,8 % av de minoritetsspråklige barna i kommunen (Kommunebarometeret 2017)	
Antall ansatte i kommunale barnehager høst 2017	52	
Antall barnehagelærere på dispensasjon fra utdanningskravet høst 2017	3 – 2 i kommunal barnehage, 1 i privat.	Dispensasjonene er for barnehagelærere som har permisjon bhg. året 2017/18
Antall barnehagebarn som mottar spesialpedagogisk hjelp og/eller ekstra ressurs pr. 01.01.18	16	Andel barn som tildeles spesialpedagogisk hjelp er økende

Kilder: Kostra, Kommunebarometeret, SSB og manuelle tellinger

1.4 Barnehagen sitt samfunnsmandat

Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid med og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen har en samfunnsoppgave i tidlig forebygging av mobbing og diskriminering.

1.4.1 Omsorg

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Personalet skal sikre at alle barn er trygge og får god omsorg. Omsorg handler om relasjoner der voksne er i stand til å se barnet, og ha tilstrekkelig kompetanse til å møte det enkelte barn med respekt og anerkjennelse ut fra barnets utvikling og forutsetninger.

1.4.2 Barnehagens leke og læringsmiljø

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes.

Lek er en arena for barns utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.

Personalet må ha kunnskap om leken sin betydning og legge til rette for god og variert lek. Gjennom leken skaffer barn seg kunnskap, innsikt og skaperglede. Med hjelp av voksne som har et positivt og aktivt forhold til barns lek og læring, lærer barna å ta vare på seg selv og hverandre. I leken legges grunnlag for vennskap mellom barn.

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskap og holdninger som utvikles gjennom sosialt spill. Sosial kompetanse blir utviklet og bekreftet ved at barna bryr seg om hverandre, løser konflikter og lære å se ting fra andre sitt ståsted. Vennskap og sosial kompetanse er en avgjørende faktor for barn sin trivsel.

For barn er lek og læring samme sak. Barn lærer når de er:

1.4.4 Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling.

Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk; tegnspråk, non-verbalt språk, og flerspråklighet.

Personalet må legge til rette for at alle barn får god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen og at alle barn får delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

Personalet må være bevisst på sine roller som språklige forbilder og være lydhøre i kommunikasjon med alle barn.

1.4.5 Tidlig innsats

Tidlig innsats er en viktig investering i barns liv. Med tidlig innsats menes å identifisere og håndtere en utfordring på et så tidlig tidspunkt at utfordringen forsvinner eller blir redusert med begrenset innsats. Det kan dreie seg om utfordringer knyttet til barnets utvikling eller omsorg og oppfølging. Barnehagen må fange opp, avdekke og legge til rette for det barna trenger av hjelp og støtte.

Personalets handlingskompetanse er av stor betydning og ulike fagprofesjoner bidrar til at ulike behov blir ivaretatt. Barnehagene har tett samarbeid med bl.a PPT, Helsestasjon, Barnevernet og Voksenopplæring og integrering for å kunne gi barn som trenger det best mulig tilrettelegging og oppfølging.

Tiltak i barnehagen:

- Kartlegge og observere barnet i daglige situasjoner, slik at det er god dokumentasjon om barnets styrker og utfordringer
- Prøve ut tiltak innenfor det ordinære tilbudet som kan ha innvirkning på barnets utvikling og fungering, eks. organisering av hverdagen, gruppeinndeling, barn – barn og barn- voksen relasjon. Utprøving av tiltak dokumenteres.
- Det gjennomføres barnesamtaler ved begynnende bekymring
- Fokus på godt foreldresamarbeid bygget på gjensidig tillit til at alle vil barnets beste
- God informasjon om barnet og familien gjennom foreldresamtaler
- Foreldrene skal få informasjon om barnehagens plikt til å agere ved bekymring og mistanke om omsorgssvikt, seksuelle overgrep og vold.
- God informasjon til foreldre om tidlig innsats og barnehagens muligheter til å komme raskt i gang med støtte og hjelp
- Foreldrene skal få informasjon om at PPT, helsestasjonen, barnevernet og eventuelt andre instanser er støtteapparat som kan hjelpe i vanskelige situasjoner.
- God informasjon og dialog med foresatte raskt etter at barnehagen har begynt å bekymre seg for barnet (gjelder ikke ved mistanke om vold eller overgrep)
- Informasjon om ICDP – foreldreveiledningsprogram
- Tett samarbeid med PPT og andre samarbeidspartnere for å drøfte eventuelle straks tiltak som kan iverksettes. (vedtatte prosedyrer for dette følges)
- Eventuelt henvise til PPT for videre utredning /sakkyndig vurdering /enkeltvedtak.

1.4.6 Samarbeid hjem og barnehage

Foreldre og personalet i barnehagen har ett felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. Det daglige samarbeidet mellom hjem og barnehage må bygge på gjensidig åpenhet og tillit.

Foreldresamarbeidet skal skje både på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå, gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. Hver barnehage skal ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg for å sikre samarbeidet med hjemmet.

1. 5. Kvalitet i barnehagen

Kvalitet i våre barnehager innebærer at hvert barn skal oppleve vennskap, anerkjennelse, omsorg og mestring. De voksne skal være oppmerksomme og anerkjenne det enkelte barn. Tilstedeværende voksne er en forutsetning for å se og hjelpe barn. Voksne i barnehagen skal legge til rette for at barn skal oppleve mestring. Barna skal møtes og involveres på en måte som bidrar til å styrke selvtilliten deres og gir dem tro på seg selv. Utøvelse av voksenrollen, i forståelse og nært samarbeid med barnas hjem, er en grunnleggende faktor for kvalitet i barnehagen.

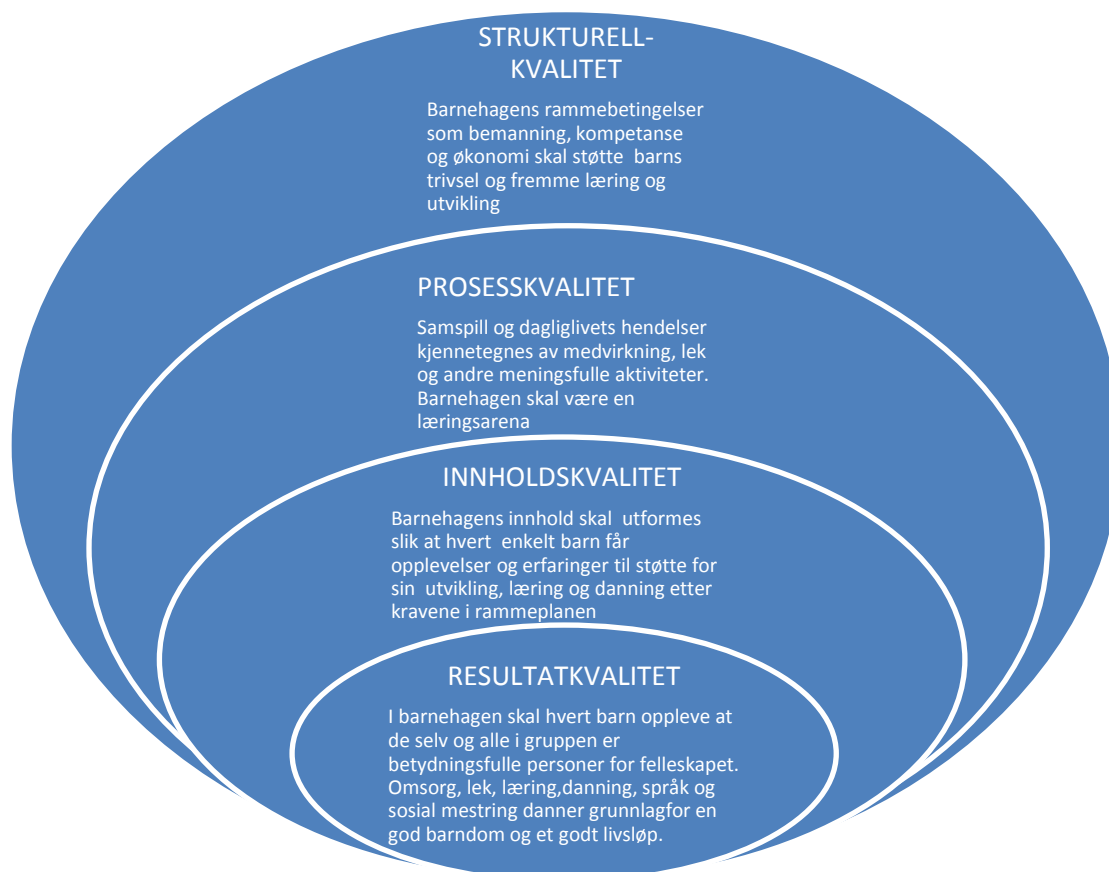
1. 5.1 Kvalitetsmodell

Utdanningsdirektoratet viser til dansk forskning der en er kommet frem til at barnehagen må inneholde fire typer kvalitet: strukturell-, prosess-, innholds- og resultatkvalitet.

Det at man skiller mellom forskjellige typer kvalitet er et uttrykk for at rammene for barn i barnehagen utgjøres av flere nivåer - hovedsakelig struktur og prosess. Den ytre rammen beskriver de strukturelle forhold som indirekte påvirker barnets utvikling, læring og trivsel. En mer direkte påvirkning skjer i de prosesser barnet inngår i som en del av pedagogiske tiltak. Virkningen av barnehagens tiltak ses på barnas utvikling, læring og trivsel. Her skiller mellom virkninger på faglig utvikling, sosiale kompetanser, personlige kompetanser og trivsel samt virkninger på livsforløpet. (DCU- Kvalitet i barnehager i skandinavisk forskning 2006-2011)

Modellen under viser de ulike kvalitetstypene, bygd opp for å imøtekomme gjeldende krav i lov og forskrifter.

Modell over kvalitetstyper:

De forskjellige typene av kvalitet ses ikke isolert, men i samspill med hverandre. For å gi et godt barnehagetilbud med høy kvalitet til alle barn er det viktig at det jobbes med kvalitet i alle ledd i modellen.

1.6. Satsingsområder 2018-2022

1.6.1 Innledning.

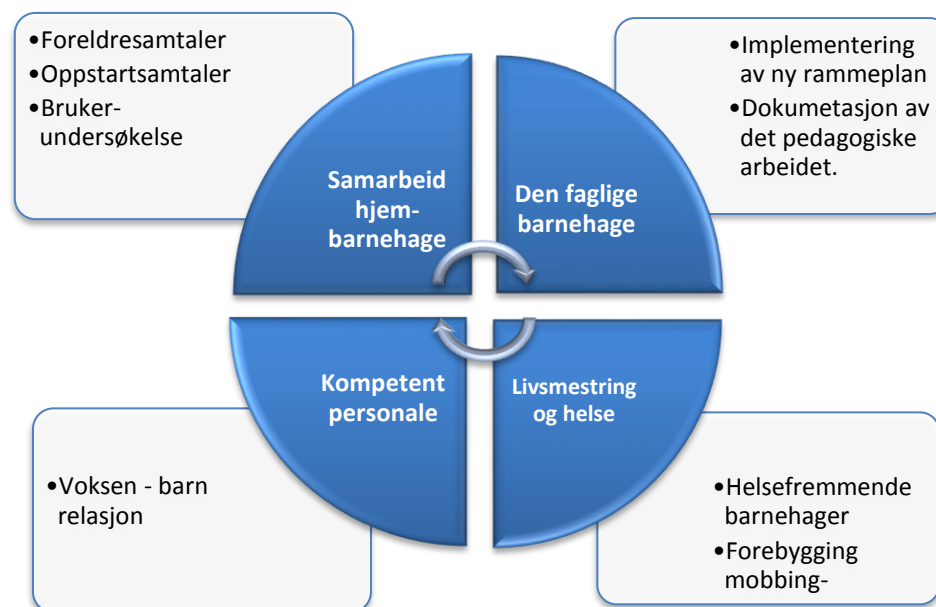
Med bakgrunn i prosesser kjørt i personalgruppene, blant foreldrene og samtale med barna i noen av skoleklubbene, ble det utformet et grunnlagsdokument med innspill til Kvalitetsplanen. Her kommer alle innspill fram, hvordan de er forsøkt systematisert og hva som bør prioriteres som satsingsområder. Oppsummert er dette slik:

Fra foreldrene	Fra personalet	Fra barna
<ul style="list-style-type: none">• Samarbeid barnehage- hjem• Tilstedeværende voksne• Inkluderende "arbeidsmiljø" – samspill, kulturell forståelse og respekt for hverandre	<ul style="list-style-type: none">• Voksenrollen• Den gode faglige barnehage• Godt arbeidsmiljø for store og små	<ul style="list-style-type: none">• Få leke med andre barn• Ha venner• Voksne som hører på og leker med oss.

Med dette som utgangspunkt prioriterte barnehageleder nettverket i Andøy følgende satsingsområder for kommunale barnehager i perioden 2018 – 2022:

- Samarbeid barnehage – hjem
- Den faglige barnehage
- Kompetent personale
- Livsmestring og helse

Områdene griper inn og utfyller hverandre.

1.6.2 Samarbeid hjem – barnehage

Foresatte er barnas viktigste ressurs og støttespiller. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldresamarbeidet skal skje både på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå, gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. På individnivå skal barnehagen legge til rette for at foreldrene og barnehagen jevnlig kan utveksle observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarnets trivsel, helse, erfaringer, utvikling og læring. Barnehagen skal begrunne sine vurderinger overfor foreldrene og ta hensyn til foreldrenes synspunkter. Både foreldrene og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte.

Mål: Bedre rutiner og prosedyrer for å styrke samarbeid hjem - barnehage

Tiltak:

- Utarbeide og implementere felles prosedyrer og rutiner for gjennomføring av foreldresamtaler i barnehagen. I dette arbeidet skal det bl.a. utarbeides et felles skjema for hva foreldresamtalene i barnehagen skal inneholde.
- Innføre oppstartsamtale med nye foreldre før barnet starter tilvenningen i barnehagen. – felles skjema utarbeides
- Det skal avvikles minimum ett foreldremøte og samarbeidsutvalgsmøte pr. barnehageår.
- Gjennomføre brukerundersøkelse annen hvert år

1.6.3 Kompetent personale

Personalet er barnehagens viktigste ressurs, og et kompetent pedagogisk personale er en forutsetning for et barnehagetilbud av god kvalitet.

Barnehagen er en lærende organisasjon der hele personalet skal reflektere rundt faglige og etiske problemstillinger, oppdatere seg og være tydelige rollemodeller. De skal ivareta relasjoner mellom barna i grupper, mellom barn og personalet og mellom personalet og foreldre.

Pedagogisk relasjonskompetanse handler om at voksne har ansvar for kvaliteten på relasjonen mellom barn og voksne. God relasjonskompetanse hos personalet forutsetter evne til empati og kunne sette seg inn i barns perspektiv, tanker og følelser. Personalet skal møte barnet der det er i sin utvikling. De skal se barnet og møte det med respekt, varme, inkluderende holdning, og til enhver tid gjøre det beste for barnets utvikling. Personalets holdninger til hvert enkelt barn er avgjørende for om de er gode voksne eller ikke. Dette innebærer at personalet må være bevisst sine holdninger, sine verdier, sitt syn på barn og sitt læringsyn.

Rammeplanen inneholder plikter for barnehagens personale. Alle som arbeider i barnehagen, skal sammen bidra til å oppfylle målene og kravene i rammeplanen med utgangspunkt i sine erfaringer og sin kompetanse.

Når foresatte leverer barnet sitt i barnehagen skal de være sikre på at de møter ansatte som er opptatt av å skape en kvalitativ god barnehage og som bidrar til at barnehagedagene fylles med en blanding av lek, læring, sosialt samspill og glede.

Mål: Personalet skal ivareta det enkelte barns behov for omsorg og støtte i sin utvikling, med særlig fokus på barnets emosjonelle utvikling.

Tiltak:

- Utarbeide plan for systematisk veiledning med fokus på tilbakemelding/refleksjon knyttet til voksen – barn relasjoner.
- Bli bevisst, reflektere, og videreutvikle egen rolle som omsorgsperson i barnehagen
- Økt kunnskap og handlingskompetanse om utviklingsstøttende samspill mellom voksne og barn

”Det er like farlig for et lite barn å falle ut av den voksnes tanker som å falle ut av den voksnes armer” – Donald Winnicot

1.6.4 Den faglige barnehagen

Systematisk pedagogisk arbeid er en viktig forutsetning for at barnehager skal arbeide målrettet og bevisst. Bruk av dokumentasjon er viktig som utgangspunkt for endringsarbeid, og endringsarbeidet i barnehagen styrkes gjennom refleksjon og diskusjoner i personalgruppen.

Ledelse og utvikling av lederkompetanse er en forutsetning for at barnehagen skal kunne utvikle seg som organisasjon og utvikle personalets kompetanse. Styrer og pedagogisk leder skal lede medarbeiderne i kompetanseutviklingen innenfor de ulike satsningsområdene og i det daglige arbeidet med barna.

(Kompetanse for fremtidens barnehage, revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2018-2022)

God pedagogisk ledelse på alle nivå er en forutsetning for at de ansatte kan ta i bruk og utvide sin kompetanse slik at barnehagens mål kan realiseres og kvaliteten på det pedagogiske arbeidet i barnehagen sikres. Gjennom pedagogisk ledelse må barnehagehverdagen organiseres slik at det legges til rette for prosesser for kvalitetsutvikling, refleksjon og relasjonsbygging.

Pedagogisk ledelse skal bidra til å sikre at arbeidet i barnehagen har en pedagogisk forankring.

Pedagogisk ledelse må også ses i sammenheng med ledelse av barnegruppe og aktiviteter knyttet til mål i rammeplanen. En viktig del av pedagogisk ledelse er derfor å legge til rette for systematisk vurdering av egen praksis i forhold til Rammeplanens intensjoner. Det må legges til rette for felles refleksjon og vurdering knyttet til praksisopplevelse. Målet er at refleksjonen skal føre til ny kompetanse som personalet bruker i sitt videre arbeid med barna.

Mål: Ny Rammeplan skal være implementert i det daglige arbeidet i barnehagen innen utgangen av 2018

Tiltak:

- Felles kursdag for alle ansatte med ekstern foreleser i tema ”Ny rammeplan – hva betyr det for vår utøvelse av voksenrollen” – februar 2018
- Alle ansatte er forpliktet til å lese og sette seg inn i planen
- Planens tas opp og drøftes på personalmøtene
- Filmer på Udir sine nettsider knyttet til rammeplanens innhold skal brukes som grunnlag for refleksjon og drøfting i personalgruppen.

Mål: Bedre dokumentasjon og evaluering av det pedagogiske arbeidet i barnehagen

Tiltak:

- Styrer sørger for at faglig utvikling er fast tema på personalmøter
- Bruk digitale verktøy i dokumentasjon
- Personalet vurderer jevnlig det pedagogiske arbeidet og bruker pedagogisk dokumentasjon som verktøy for refleksjon
- Det utarbeides en strategi for kompetanseheving innenfor satsingsområdene
- Enhetsleder barnehage legger til rette for kurs og kompetanse som sikrer faglig utvikling til personalet

1.6.5 Livsmestring og helse

I ny Rammeplan for barnehagen er det under barnehagens verdigrunnlag nevnt at personalet skal fremme livsmestring, psykisk helse, følelse av egenverd, og forebygge krenkelser og mobbing. Kvaliteten på voksen – barn relasjonen har stor betydning. Personalet er barnehagens viktigste ressurs og deres samspill med barna er det som gir barnehagen konkret innhold og kvalitet. Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, felleskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjemt med egne og andres følelser. Personalet skal ha fokus på å heve barns mestringsfølelse, utvikle et godt selvbilde og hjelpe barna til å ta i bruk ressurser i seg selv og omgivelsene i sin mestring av ulike situasjoner.

Barn kommer til barnehagen med ulike forutsetninger. De kommer fra ulike typer familier med forskjellige holdninger og handlinger som har gitt barna de første erfaringene i forhold til trygghet og utrygghet. Noen barn blir stille og trekker seg tilbake i leken, i aktivitetene og ved måltidene og sier ikke ifra når de trenger hjelp og støtte. Andre barn tar den plassen de trenger og gir beskjed når ting blir vanskelig. Det betyr at de voksne i barnehagen må være tett på barna i lek og aktiviteter og observere alle barna i barnegruppen for på den måten sikre inkludering og forebygge mobbing. Om barn opplever krenkelser eller mobbing må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette.

God helse er viktig for barns utvikling og evne til mestring, og barnehagen er en viktig arena for god helseutvikling. Barnehagen skal legge til rette for daglig fysisk aktivitet, fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling og ha fokus på sunt kosthold.

Mål: Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

Tiltak:

- Sørge for at alle barn deltar i lek som gir samspillerfaring som er viktig bidrag for utvikling av sosial kompetanse/relasjons kompetanse.
- Kriterier for helsefremmende barnehager er fast tema på personalmøter/foreldremøter
- Faste rutiner for oppfølging av handlingsplan mot mobbing – sjekklister voksnes forhold til barna.
- Handlingsplan mot mobbing er fast tema på foreldremøter
- Økt kompetanse knyttet til barnesamtaler - "Hvordan snakke med barn om sensitive temaer"

1.7. Arbeidet videre

Kvalitetsplanen skal være tydelig og kortfattet og si noe om rammene for arbeidet som skal skje i skole og barnehage i årene fremover. Det skal utarbeides handlingsplaner for det enkelte satsingsområdet med konkrete mål som skal være forpliktende for de ansattes arbeid i barnehagen.

Styrernetverket vil sammen med enhetsleder barnehager ha et overordnet ansvar for å utarbeide en oversikt over når vi skal ha spesielt fokus på de ulike satsingsområdene i planperioden. Utarbeidelse av de konkrete handlingsplanene vil skje i samarbeid med de ansatte slik at de får gi innspill til arbeidsmåter og tiltak knyttet til målene. Barnehagens planleggingsdager, styrernetverk og pedagogisk leder nettverk vil bli brukt til planlegging og gjennomføring av kurs/opplæring. Finansiering av kompetansehevingstiltak vil gjøres gjennom samarbeid med RKK, søknad om OU-midler og egne kurs/opplærings midler for barnehagene.

1.8. Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes slik at man sikrer at barna får et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Planlegging, dokumentasjon og vurdering er viktig for å utvikle kvaliteten i barnehagen, og både barn og foresatte skal ha mulighet til å medvirke i disse prosessene.

1.8.1 Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet, og skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Planleggingen synliggjør hvordan barnehagen fortolker og realiserer rammeplanen og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten. Planleggingen skal ta utgangspunkt i observasjoner, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre.

1.8.2 Dokumentasjon og vurdering

Dokumentasjon og vurdering er et viktig område i en lærende organisasjon. Gjennom å dokumentere aktiviteter, utvikling og læring, dannes det en felles forståelse og dermed et utgangspunkt for refleksjon om barnas og barnehagens utvikling og læringsprosesser. Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i og faglige og etiske problemstillinger skal inngå i vurderingsarbeidet. På denne måten kan personalet lære av egen praksis og bidra til å utvikle barnehagen som pedagogisk virksomhet.

Vi har ikke hatt noen systematisk plan for når og hvordan vi evaluerer kvaliteten i våre barnehager. Vi har derfor lite statistikk /tidligere undersøkelser å måle oss mot. Noe av grunnen er at det tidligere ikke har vært gode verktøy for barnehagene til å gjennomføre slike vurderinger.

Utdanningsdirektoratet har utviklet "Ståstedsanalysen" som er et refleksjons- og prosessverktøy for kvalitetsvurdering av det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Dette vil vi bruke jevnlig for å kartlegge om vi jobber mot oppsatte mål og tiltak i handlingsplanene. I tillegg vil vi bruke "10-faktor" undersøkelsen som er en kartlegging av de ansattes medarbeidertilfredshet, samt brukerundersøkelse der foreldre får gi tilbakemelding på hvordan de opplever kvaliteten i barnehagen.

Plan for vurdering av kvalitet i barnehagen:

	H-18	V-19	H-19	V-20	H-20	V-21	H-21
Brakerundersøkelse		X		X		X	
10-faktor	X				X		

Resultatet av brukerundersøkelsene vil bli lagt frem for barnehagens foreldreråd/SU og tatt med i øvrige dokumenter ved behov.

1.9. Barnehagebasert kompetanseutvikling

Den ansattes kompetanse er en viktig faktor for barns trivsel og utvikling. Kunnskapsdepartementet har utarbeidet en reviderte kompetansestrategi for barnehagene - "Kompetanse for fremtidens barnehage 2018- 2022" .

Kompetansestrategien er et viktig virkemiddel for bl.a støtte implementeringen av forskrift om rammeplan for barnehagens oppgaver og innhold.

Kvalitetsutvikling i barnehagen innebærer en stadig utvikling av personalets kompetanse. Strategiens tiltak skal bidra til å videreutvikle barnehagen som lærende organisasjon og styrke barnehagelærernes profesjonelle fellesskap.

Gjennom målrettet kompetanseutvikling for alle ansatte skal strategien bidra til at alle barn får et barnehagetilbud av høy kvalitet. Strategien skal også bidra til å rekruttere og beholde ansatte med barnehagefaglig kompetanse i barnehagen.

Barnehagebasert kompetanseutvikling skal være forankret hos ledelsen og innebærer at hele personalgruppen involveres. Kompetanseutviklingen krever tydelig ledelse på alle plan, både fra enhetsleder, barnehageleder og pedagogisk leder.

Kompetanseutvikling vil være en utviklingsprosess som involverer og hever kompetansen hos alle ansatte og skjer på tvers av kompetanse og erfaring hos personalet. Gjennom felles kompetanseheving og refleksjon over egen praksis skapes en kollektiv kompetanse som igjen kan legge grunnlag for endring av praksis.

I Kompetansestrategi for barnehager 2018-2022 er det påpekt at regionale samarbeidsfora vil være viktige arenaer for å iverksette ulike kompetanseutviklingstiltak. På bakgrunn av det har vi etablert et regionalt nettverk for barnehager i Vesterålen og Lødingen. Der møter en fast representant for barnehagemyndighet fra hver kommune + representant fra RKK.

Mandatet er at nettverket skal samarbeide og koordinere arbeidet med implementering av kompetansestrategi for fremtidens barnehage i Vesterålen og Lødingen.

Som en del av dette jobber nettverket med å få startet ett regionalt styrernettverk for alle barnehageledere i Vesterålen og Lødingen. Målet med nettverket er å øke samarbeid på tvers av kommunene , systematisk kompetanseheving og erfaringsutveksling.

1.10. Overgang barnehage skole.

Rammeplan for barnehagen og Opplæringsloven legger føringer for barnehage og skole om samarbeid i f t barns overgang fra barnehage til skole. Overgangen er viktig for barn og foresatte, og skal skje i nært samarbeid med barnas foresatte.

Andøy kommune har utarbeidet en plan for overgang mellom barnehage og skole som skal sikre at barna får en best mulig overgang mellom de ulike læringsarenaene. Dette omfatter bl.a. besøk på skolen, førskoledager, samarbeid med fadderklasse og etter samtykke fra foreldrene, overføring av informasjon om det enkelte barn. Planen evalueres jevnlig, og vil endres ut fra erfaringer som gjøres underveis. Det er fokus på å gjøre overgangen så god og trygg som mulig for barna, både å avslutte barnehagelivet og forberede dem til sin nye læringsarena på skolen.

For at dette skal lykkes forutsetter det at barnehage og skole har innsikt i hverandres kultur for læring og utvikling, og anerkjenner viktigheten av det arbeidet som skjer med barna på begge arenaene.

Del 2: Kvalitetsplan for grunnskolen.

2.1. Innledning.

Stortingsmelding 21 har stor tro på kunnskapsbygging som grunnlag for alle til:

- å skape seg et godt og trygt liv.
- å utvikle seg til aktive samfunnsdeltakere.
- mulighet for å skaffe seg en god og trygg jobb.

Litt forenklet kan vi si at undervisningen som vi gir i våre grunnskoler, skal ha to hovedmålsettinger:

- a) Elevene skal oppleve et trygt og positivt skole- og klassemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. I § 9 A-2 i Opplæringsloven sies om retten til et trygt og godt skolemiljø: **"Alle elever har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring."**
- b) Skolen skal gi elevene et godt faglig utbytte ut fra deres forutsetninger, slik at de skal være kvalifisert for videre

skolegang og et framtidig yrkesliv.

Vi må ha på plass et godt klasse- og skolemiljø for å sikre et godt læringsmiljø med god faglig utvikling. Med andre ord må den sosiale kompetansen være på plass, som grunnlag for å få utviklet god faglig kompetanse hos den enkelte elev.

Lykkes vi med dette i dag i våre kommunale grunnskoler i Andøy? Vi har data som viser at vi har et potensiale til å kunne forbedre oss. Vi har flere kilder for å innhente informasjon om status:

- a) Obligatoriske nasjonale prøver og eksamen (faglige utbytte).
- b) Andre undersøkelser som ikke er obligatoriske (lovbestemte), men som vi gjør i Andøy knyttet til lesing, skriving, regning, engelsk og digitale ferdigheter.
- c) Elevundersøkelsen (trivsel og miljø, læringskultur, motivasjon m m).
- d) Resultater fra ungdomsdata- undersøkelsen som sier noe om ungdommens skole- og fritid.

Detaljerte tabeller og oversikter knyttet til dette, finnes i "Tilstandsrapporten", som hver høst legges fram for kommunestyret. Vi vil derfor begrense omfanget av tabellbruk i denne planen, men noe må vi ha med.

I planen har vi i rammer (grå farge) pekt på utfordringer vi har og som det må jobbes med.

2.2. Faglig status.

I tabellene her velger vi å se på gjennomsnittet av resultatene de fire siste skoleårene t o m skoleåret 2017/18. Vi bruker de fire siste årene fordi prøvene ble endret foran prøvene høsten 2014, og tidligere års resultater er ikke direkte sammenlignbare. Her ser vi på basisferdighetene lesing og regning.

Vi har i tillegg sett på spredningen innen hvert nivå for de samme årene. Det gir oss forskjellen på andel elever det året andelen var størst og det året den var lavest. (For ordens skyld: Ønske er at andel elever på de laveste nivåene er lavt, og andelen på de høyeste nivåene så høyt som mulig!).

a) Resultater 5. årstrinn (Nivå 1 laveste nivå av 3 nivåer):

Lesing:

Nivå	Andøy	Nordland	Landet	Spredning Andøy
1	27,0	28,2	24,2	35,5-17,2
2	60,2	52,3	50,9	75,9-41,9
3	12,8	19,6	24,9	22,6- 6,1

b) Regning:

Nivå	Andøy	Nordland	Landet	Spredning Andøy
1	31,1	30,3	23,6	42,4 - 15,2
2	53,0	52,1	50,9	55,9 - 51,5
3	15,9	17,7	25,5	33,3 - 6,1

Vurdering resultater 5.årstrinn:

Etter mange år med høy andel elever på nivå 1 i lesing, ble det tatt noen grep. Vi økte ressursbruken på de laveste årstrinn (lesekurs, ekstra oppfølging) og hadde fokus på de svake leserne. Dette ga resultater, og andelen ble redusert fra 49,5% i skoleåret 2010/11 til 17,2% skoleåret 2014/15. To av de fire siste skoleårene har andelen på nivå 1 vært under snittet for landet.

I regning er ikke situasjonen like positiv. Her har andelen på nivå 1 vært for høy, men resultatene for høsten 2016 var svært gode (helt i landstoppen).

Hovedkonklusjonene for 5 årstrinn:

- Vi har hatt fin framgang over tid i resultatene. Bedre i lesing enn i regning.
- Vi har lyktes i å redusere andelen elever på nivå 1 i lesing.
- Vi har for få elever på nivå 3 både i lesing og regning.
- Det er urovekkende stor variasjon i resultatene fra år til år i begge fagene. Her ligger utfordringen for den kommunale grunnskolen i Andøy: **Stabilt bedre resultater hvert år. Det er for stor variasjon fra år til år.**

b) Resultater 8.trinn (nivå 1 lavest av 5 nivåer):

Lesing:

Nivå	Andøy	Nordland	Landet	Spredning Andøy
1	12,6	10,2	9,0	18,0 - 8,2
2	23,9	21,2	18,6	26,0 - 23,1
3	45,8	42,2	40,5	48,0 - 44,0
4	14,3	18,4	20,7	22,4 - 10,0
5	3,4	8,1	11,3	7,7 - 2,0

Regning:

Nivå	Andøy	Nordland	Landet	Spredning Andøy
1	6,1	9,2	8,2	11,2 - 2,2
2	35,0	25,2	22,1	38,5 - 30,8
3	37,8	39,6	37,7	43,6 - 35,3
4	15,9	18,6	21,3	22,2 - 10,3
5	5,4	7,4	10,7	6,7 - 3,9

Vurdering resultater 8.trinn:

Vi har ikke hatt samme positive utvikling som på 5.årstrinn. Over flere år har ca 1/3 av elevene vært på de to laveste trinnene i lesing. I regning er det enda svakere. Her har vi flere år hatt mer enn 40% av elevene på de to svakeste nivåene.

Det er å håpe at vi kan finne igjen den framgangen vi har hatt på 5.årstrinn på 8.årstrinn etter hvert. Resultater og analyser nasjonalt viser imidlertid at vi gjennom årene på mellomtrinnet (5. -7.

årstrinn) mister noe av "læringstrykket" og prestasjonene avtar. Noen forskningsmessig forklaring på dette mangler.

Hovedkonklusjonene på 8.årstrinn:

- Tendensen over tid er at resultatene er for svake, men vi har hatt år med gode resultater. Det viser at det er mulighet for forbedring. Vi har problemer med å stabilisere oss på resultater rundt landssnittet.
- Variasjon i prestasjoner fra år til år er for stor
- Det er for stor andel elever på de to laveste nivåene både i lesing og regning.

De faglige utfordringene i Andøyskolene:

- De ulike nasjonale målinger viser at vi sliter med å oppnå de resultatene vi ønsker. Målsettingen må være å stabilisere seg på resultater bedre enn landssnittet.
- Grunnen til dette ligger i at andel elever på de laveste nivå er for høyt. Vi må utnytte ressursene til tidlig innsats, slik at nødvendig basisferdigheter i regning, lesing, skriving og i digitale ferdigheter er på plass tidlig i skoleløpet.
- De flinkeste elevene må også få et godt tilbud. Andel elever på høyeste nivå er for lavt.
- Resultatene varierer for mye fra år til år. Det må skyldes at det faglige (og sosiale) tilbudet elevene får, er for ulikt og for mye knyttet til hvilken lærer(e) eleven har.
- Videreutdanning og rekruttering av lærere med god faglig og sosial kompetanse må prioriteres. Viktig er det også å skape en god kollektiv læringskultur ved den enkelte skole slik at alle får sin del av det beste ved skolen.

2.3. Faktorer som påvirker de faglige resultater.

Faglige resultater kommer ikke av seg selv. De avhenger av de rammebetingelser skolen kan gi for et godt læringsmiljø. Noen faktorer viser seg å være viktigere enn andre:

- At eleven opplever trygghet og mestring.
- At eleven har lærere som evner å skape gode relasjoner til hver enkelt elev.
- At det brukes varierte undervisningsmetoder der læreren presenterer kunnskap som virker relevant og har et praktisk tilsnitt.
- At læreren har faglig autoritet og har forventning om læring hos elevene.
- Et godt og avklart samarbeid med heimen, slik at skole og heim spiller på lag og begge parter har avklarte (og felles) forventninger knyttet til eleven og til hverandre.

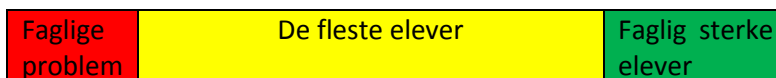
Elevundersøkelsen har 11 (12 på ungdomstrinnet) hovedindikatorer som forteller noe om hva som er elevenes oppfatning og vurdering av noen av faktorene over.

2.3.1 Viktig for elevene.

På mange ulike arenaer er følelse av mestring viktig; dette får jeg til! Den som føler mestring blir også motivert til videre innsats. Derfor er tilpasset opplæring så viktig. Tilpasset opplæring betyr at læreren skal tilpasse innhold og metode slik at læring skjer hos alle elevene i klassen. Det er ikke slik at elevene skal tilpasse seg lærerens opplegg.

Elevene er faglig spredt over en skala fra de som har store fagvansker (rød sone) til de som har få/små vansker (grønn sone). Mellom her ligger en stor gruppe elever i gul sone:

Dessverre er ikke alle lærerne like dyktige på dette med tilpasset opplæring. Det lages nok for mange opplegg som er tilpasset det faglige midtsjiktet i klassen. Det fører til at elevene i begge ytterkantene (rød og grønn sone), ikke får et godt nok tilbud tilpasset deres behov. For både den flinke eleven og for den eleven som sliter faglig, vil dette være demotiverende og resultatet blir:

- a) For mange elever ligger i rød sone og i nedre del av gul sone, og blir et offer for dette og ender på spesialundervisning.
- b) Vi får for få flinke elever. Elevene i grønn sone får ikke en god nok utfordring og utvikling og stagnerer faglig. Heller ikke de flinkeste elevene i gul sone med potensiale for å komme i grønn sone, greier dette.

Hos elevene i Andøy ser vi:

- a) Vi har en stor andel elever på spesialundervisning. Siste GSI (2016) viste at andel elever som får slik undervisning er høy (10,3 %) og 29% av lærerressursene går til disse.
- b) Nasjonale prøver viser at vi har få elever på høyeste nivå (flinke elever) og våre eksamensresultater har vært preget av at få elever får gode karakterer.

Læringsmessige utfordringer i Andøy:

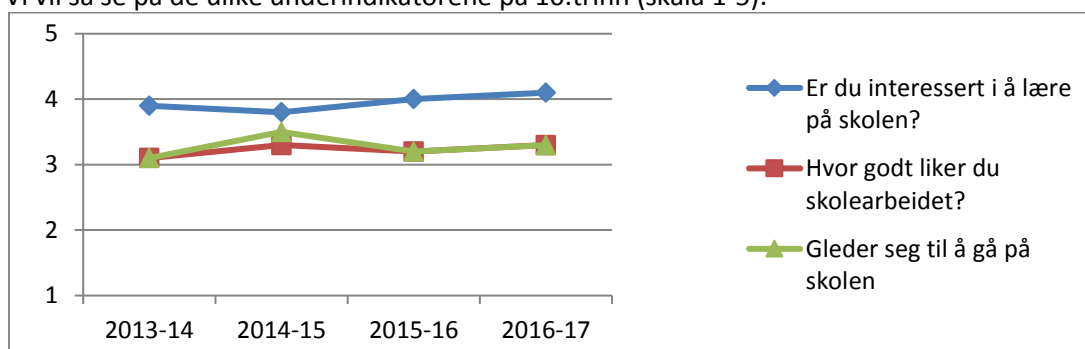
Vi må fokusere på tilpasset opplæring og sørge for at vi blir gode på dette. Det vil være til stor nytte for alle elever at de får en undervisning de forstår og oppgaver de mestrer. Spesielt viktig er dette for spesialundervisningen der forskere som f eks Thomas Nordahl har påvist at effekten av spesialundervisningen er svært liten m h t elevens utbytte av den. Det er urovekkende når vi ser hvilke ressurser vi bruker på denne undervisningen.

Mestringsfølelse er en av de viktigste forutsetningene for **motivasjon**. Hva sier elevene i Andøy om sin motivasjon for skolegang? Her kan vi se på svarene i elevundersøkelsen. På en skala der 5 er beste skår, får vi følgende tabell for motivasjon:

Trinn	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
7.trinn	3,5	4,1	3,8	3,9
10.trinn	3,4	3,5	3,4	3,6

Motivasjon er en av de indikatorene vi skårer dårligst på i elevundersøkelsen. I tillegg er det et betydelig fall i motivasjon gjennom ungdomstrinnet. Våre elever er rett og slett for dårlig motivert, og det har sine konsekvenser når vi tenker på både faglig og sosial utvikling.

Vi vil så se på de ulike underindikatorene på 10.trinn (skala 1-5):

Hva kan vi se av dette? Skårene på alle indikatorene er lave. Spesielt utfordrende er det at elevene ikke liker skolearbeid så godt og de har også begrenset lyst til å gå på skolen.

Utfordringer knyttet til skolemotivasjon:

Utfordringer knyttet til skolemotivasjon:

1. Det er generelt for dårlige resultater knyttet til alle indikatorene både på 7.trinn og på 10. trinn. Det er imidlertid positivt at interessen for å lære er stigende og nå er over 4.
2. Det er et urovekkende fall i motivasjonen gjennom ungdomstrinnet.
3. Skal vi få bedre resultat og bedre læringsmiljø, må vi høyne motivasjon hos våre elever.

2.3.2 Viktig for skolemiljøet.

Opplæringsloven har som tidligere nevnt, klare krav til skoleeier gjennom denne formuleringen:

§ 9 A-2. Retten til eit trygt og godt skolemiljø:

Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.

Konsentrert i en setning ,får vi her med det viktigste for driften av en skole: Her skal det være et *trygt og godt skolemiljø der elevene har det bra og trives. De skal få god opplæring både faglig og sosialt.* Hva kan vi si om skolemiljøet i grunnskolen i Andøy? Vi støtter oss på resultatene i elevundersøkelsen og ser på noen indikatorer over tid. På spørsmålet "Trives du på skolen?" svarer de slik på en skala fra 1 til 5:

	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
7.trinn begge kjønn	3,9	4,4	4,2	4,4
7.trinn jenter	4,0	4,4	4,2	4,4
7.trinn gutter	3,8	4,4	4,2	4,4
10.trinn begge kjønn	4,3	4,0	3,7	4,1
10.trinn jenter	4,3	3,8	3,7	4,1
10.trinn gutter	4,3	4,1	3,8	4,2

På 7 .trinn er resultatene for de tre siste årene gode. Elevene trives godt på skolen. Det er ikke noen forskjell mellom gutter og jenter. Vi ser et fall i trivselsindikatoren fra 7 til 10.trinn, slik at trivselen avtar gjennom ungdomsskoletiden. Vi ser også at jenter på 10.trinn trives noe dårligere enn gutter.

Dette samsvarer med de resultatene vi ser fra "Ungdata-undersøkelsen". I tillegg kommer det tydelig fram at jentene opplever et mye større press (stress) enn guttene gjennom hele ungdomstrinnet (side 10 og 11 i rapporten).

Det overraskende med funnene knyttet til trivsel, er at selv om elevene ikke liker skolearbeidet noe særlig og heller ikke har topp lyst til å gå på skolen, så er trivselsfaktorene likevel ganske høye. At elevene trives så pass godt på skolen, bør kunne utnyttes til å

jobbe bedre på andre områder knyttet til læring og motivasjon.

Trivsel i skolen er et resultat av det skolemiljøet vi greier å skape. Viktig er et godt skolemiljø som preges av **lite mobbing og annen krenkende atferd**. I elevundersøkelsen har vi følgende tall ut fra elevenes svar på spørsmålet "Er du blitt mobbet av andre elever de siste månedene?" (1,0 indikerer at ingen mobbing har funnet sted):

	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
7.trinn begge kjønn	1,5	1,1	1,5	1,4
7.trinn jenter	1,3	1,0	1,6	1,5
7.trinn gutter	1,6	1,1	1,4	1,3
10.trinn begge kjønn	1,3	1,5	1,2	1,2
10.trinn jenter	1,6	1,4	1,2	1,3
10.trinn gutter	1,1	1,6	1,2	1,1

Gjennom statistisk bearbeiding av resultatene, utarbeides en oversikt over andel elever som blir mobbet. Neste tabell viser andel elever som oppgir at de er blitt mobbet av andre elever 2-3 ganger i måneden eller oftere:

	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
7.trinn begge kjønn	11,6	*	13,8	11,8
7.trinn jenter	8,7	0,0	13,3	16,7
7.trinn gutter	15,0	*	*	*
10.trinn begge kjønn	5,1	10,6	*	*
10.trinn jenter	11,1	9,4	*	*
10.trinn gutter	0,0	11,8	0,0	0,0

*: Tallet ikke offentlig ut fra personvern hensyn.

Utfordringer knyttet til mobbing/krenkende atferd:

1. Selv om vi på 7.trinn korrigerer for feilkilder (begrepsforståelse, impulsivitet), så har vi ikke god nok kontroll på mobbesituasjonen på dette trinnet. Både indikatoren og andel elever som opplever mobbing eller annen krenkende atferd, er for høy.
2. På 7.trinn er dette mye mer et jenteproblem enn et gutteproblem.
3. Resultatet for 10.årstrinn har de to siste årene vært bra. Her opplever vi heller ikke noen kjønnsforskjell.

2.3.3 Viktig for undervisningen og læring

De forholdene vi har beskrevet i punkt 2.3.1 og 2.3.2 vil påvirke undervisning og læring. I tillegg vet vi at elevenes opplevelse av støtte og oppfølging fra lærerne og fra heimen, er svært viktig.

Vi har hatt en tradisjon på at kommunens ledelse har besøkt de klassene som har gjort det svært godt på nasjonale målinger. Vi merket oss at elevene på spørsmål om hvorfor de gjorde det så bra, hadde med at heimens/foreldrenes interesse og oppfølging av dem, var en av de viktigste faktorene for å oppnå gode resultat både faglig og sosialt. Det viser at foreldreengasjementet er viktig og understreker betydningen av et godt samarbeid mellom skole og hjem. God klasseledelse kombinert med konstruktivt foreldreengasjement er viktig!

Når det gjelder **læringskultur**, kan vi i elevundersøkelsen finne tall som viser elevenes syn på dette.

7.trinn:

Delskår	2014-15	2015-16	2016-17
Det er god arbeidsro i timene	3,5	3,2	3,2
I klassen min synes vi det er viktig å jobbe godt med skolearbeidet	4,2	4,0	3,9
Mine lærere synes det er ok at vi elever gjør feil fordi vi kan lære av det	4,3	4,2	4,5

10.trinn:

Delskår	2014-15	2015-16	2016-17
Det er god arbeidsro i timene	3,1	3,3	3,8
I klassen min synes vi det er viktig å jobbe godt med skolearbeidet	3,4	3,6	3,7
Mine lærere synes det er ok at vi elever gjør feil fordi vi kan lære av det	4,0	4,1	4,2

Vi ser at på hovedindikatoren Læringskultur i elevundersøkelsen, har vi hatt problemer med å få skåre over 4,0. Hovedgrunnen til det er at vi på underindikatoren "Det er god arbeidsro i timene", kommer dårlig ut på begge årstrinn. Det er faktisk en av underindikatorne våre elever skårer lavest på totalt i hele undersøkelsen. Dette er det viktig at vi gjør noe med, da uro i timene indikerer lite orden og struktur.

Opplevelsen av læringskultur er mer positiv hos guttene enn hos jentene. Guttene på 7.trinn synes f.eks. at det å jobbe med skolearbeid er viktig. Jentene skårer ikke så høyt her. På 10.trinn har dette jevnet seg ut.

Det betyr at manges mening om at jentene tar skolearbeidet mer alvorlig enn guttene, og at det betyr mer for dem, kanskje ikke er helt riktig?

Utfordringer knyttet til undervisningssituasjonen:

På området læringskultur ser vi at elevene opplever sine lærere som tolerante i f. t. det at lærerne aksepterer at elevene gjør feil. Begrunnelsen er at de kan lære av det. Det er et godt utgangspunkt for å sikre et godt og trygt læringsmiljø og dette bør utnyttes.

Vi må se nærmere på den svake skåren våre skoler har på dette med god arbeidsro i timene. Dette er en viktig faktor for å sikre gode rammebetingelser slik at god undervisning når fram til alle elevene.

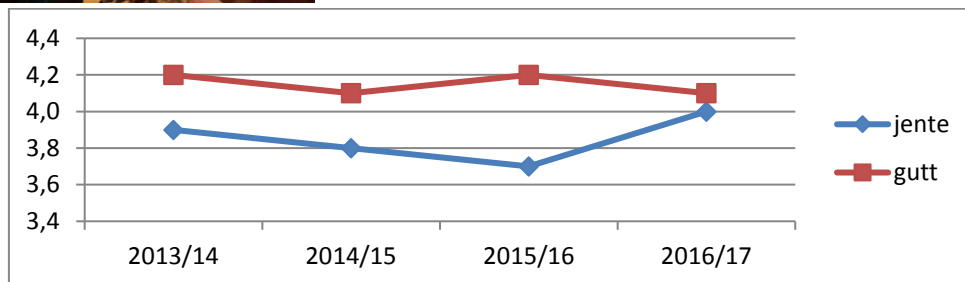
Vi må også merke oss elevenes mening om at godt foreldresamarbeid medfører økt læring. Derfor må dette samarbeidet bedres både på skolenivå og på klassenivå.

2.3.4 Elevenes opplevelse av støtte.

Undersøkelse og forskning viser at foreldrebakgrunn og andre sosio-økonomiske forhold, er utslagsgivende for elevenes resultatoppgåelse i skolesammenheng. Vesterålen kommer ikke godt ut m h t slike "statistiske" forhold (utdanningsnivå, yrker, lønn etc) knyttet til foreldregruppen. Ser vi på hovedindikator "**Støtte hjemmefra**" i elevundersøkelsen, så oppnår vi i Andøy høye skår her. Våre elever opplever at foreldrene er interessert i det skolearbeidet de gjør. De gir hjelp og oppmuntrer elevene i sitt arbeid. Resultatene er svært gode på 7.trinn. Selv om det er litt fall i resultatene på 10.trinn, har vi de to siste årene hatt gode resultat her også. Heimen er altså interessert i skolen, og det er positivt som grunnlag for et godt skole-heim samarbeid.

Elevenes **støtte fra lærerne** er også en hovedindikator i elevundersøkelsen. Elevene på 7.trinn opplever at denne støtten er meget god. Litt lavere skår på 10.trinn, men her er resultatet rundt 4,0 på en skala der 5,0 er høyeste skår. I figuren under har vi en grafisk fremstilling av denne indikatoren på 10.årstrinn fordelt på kjønn, når det gjelder oppfattelse av støtte fra lærerne.

Figur: Opplevelse av støtte fra lærerne for 10. årstrinn fordelt på kjønn

Vi ser at guttene opplever støtten fra lærerne som bedre enn jentene gjør. Samme tendens ser vi også på 7.trinn.

Dette bør gi grunnlag for noen refleksjoner:

- Er guttene mer frampå og får mer oppmerksomhet og dermed mer hjelp og støtte?
- Medfører dette at jentene blir mer overlatt til seg selv og opplever derfor større press for å greie seg i skolehverdagen (jmf Ungdata-undersøkelsen)?

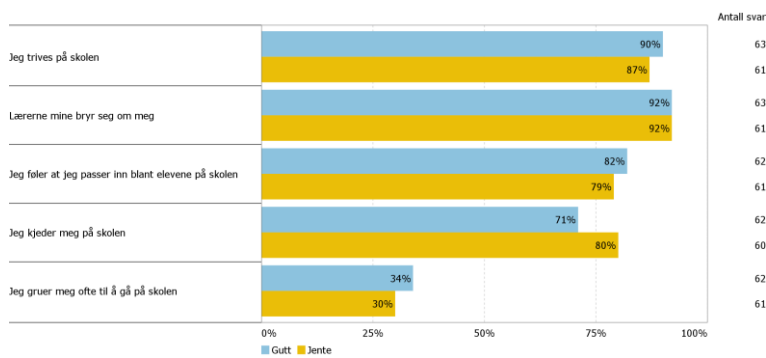
Utfordringer:

Elevene i Andøy opplever at både foresatte og lærere viser interesse for deres arbeid. De er flink til å hjelpe og oppmuntre elevene. Det må utnyttes i undervisningssituasjonen.

Vi må være oppmerksom på kjønnsforskjellen vi ser i opplevelse av støtte fra lærerne. Det kan se ut som at det er et behov for å gi jentene større oppmerksomhet i skolesituasjonen.

2.3.5 Ungdata-undersøkelsen

Denne undersøkelsen ble gjennomført forrige skoleår (2016/17), og omfatter elevene på ungdomstrinnet. Dette var første gang den ble gjennomført i Andøy. Vi har derfor ikke noen historikk knyttet til vurdering av tallene, og vi kan ikke si noe om tendenser og vilkårlige utslag (kan f eks vedtak om nedleggelse av Andøya Flystasjon innvirke?)

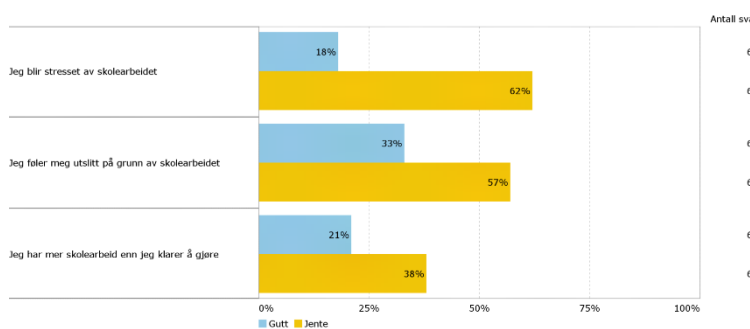

Undersøkelsen gjelder ungdommens skole og fritid. Vi tar med noen resultater som direkte er knyttet til elevenes skoleopplevelse. I tillegg tar vi med noen resultat som gjelder elevenes situasjon generelt, men som kan innvirke på skolesituasjon. Resultatene her bekrefter funn i elevundersøkelsen. Elevene trives

på skolen og føler at lærerne bryr seg om dem. Likevel er kjedsomheten utbredt og en altfor høy andel (ca 1/3) gruer seg ofte til å gå på skolen.

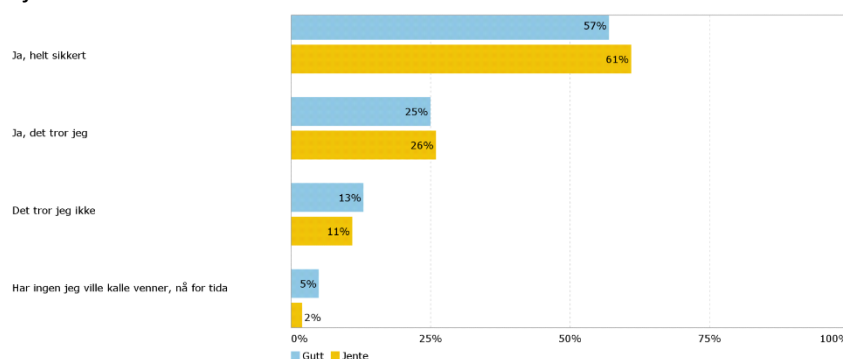
I undersøkelsen svarer dessuten 56% av elevene at de er litt eller svært misfornøyd med skolen sin.

Dette er en stor utfordring for skoleverket i Andøy.

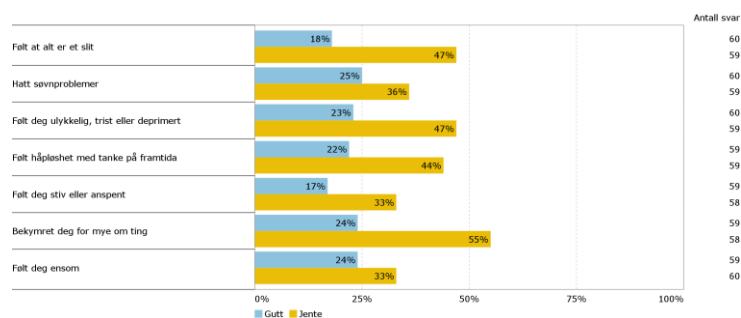
Tabellen over sier noe om "stressfaktoren" elevene opplever i f m skolegang. Vi ser at mange opplever stress og blir sliten. Her kan mange faktorer spille inn, ikke minst grunnlaget de har for å starte skoledagen (f eks mangel på søvn). Svært viktig å merke seg er den store kjønnsforskjellen. Hvordan kan vi hjelpe jentene med å dempe stress og slit på skolen?

I undersøkelsen er det også spurt om vennskap og om du her en god venn som du stoler på og som du kan betro deg til. Tabellen viser at 85% av elevene mener at de har det. Det er positivt tall. Det er liten kjønnsforskjell her. Tabellen ser slik ut:

Vi merker oss at 5% av guttene og 2% av jentene sier at de har ingen slik venn. En ganske stor andel mener i tillegg at de tror ikke de har det. Dette er tall som skolen må ta hensyn til i skolehverdagen. Hvordan kan skolen bidra til at alle har venner både på skolen og i fritiden? Det å oppleve at en ikke har gode venner, vil helt klart spille inn på barnas psykiske helse.

Tabellen under er knyttet til psykiske helseplager. Spørsmålet var om ungdommene den siste uka hadde vært utsatt for noe av det som er opplistet i tabellen:

Her ser vi også store kjønnsforskjeller. Jentene opplever mye større plager på dette området enn guttene. Dette må vi se mot svarene jentene har gitt om sin opplevelse av hvordan de opplever skolearbeidet. Her skårer de også høyt på stress og opplevelse av slit.

Utfordringer:

Ungdata-undersøkelsen viser at elevene trives på skolen og har lærere som de mener bryr seg om dem. I likehet med det vi ser i elevundersøkelsen, så opplever de skolen som kjedelig og gruer seg ofte til å gå på skolen. Vi må også ta på alvor jentenes høye skår på stressfaktorer knyttet til skolen og skolearbeidet.

Ut fra tallene i denne undersøkelsen ser vi at våre ungdommers psykiske helse ikke oppleves særlig positiv. Mange har problemer med å ha gode vennerelasjoner og mange opplever stor grad av ensomhet. Dette er opplevelser som uten tvil spiller inn på skolehverdagen og skoleprestasjoner. Derfor bør skolen gripe fatt i problemstillinger knyttet til dette.

2.4. To viktige prosjekter.

De kommunale grunnskolene har vært med i to store prosjekter i perioden fra høsten 2015 og helt fram til og med høsten 2017. Begge prosjektene ble godt mottatt, de var praksisnære og konkrete. Skolene kunne umiddelbart ta i bruk teorien og verktøyene i skolehverdagen.

2.4.1 Læringsmiljøprosjektet.

Dette startet i januar 2015 og hadde som mål å forbedre læringsmiljøet og redusere mobbing. Det skulle gjøres ved å utvikle skolen som lærende organisasjon og i tillegg styrke kompetansen hos skolelederne. To veiledere besøkte skolene jevnlig. Åtte besøk til sammen. Her var både fellessamlinger og besøk på hver skole. I tillegg var en prosjektgruppe fra hver skole på samlinger på Gardermoen.

I prosjektet var det 3 kjerneelementer:

1. Avdekking og stopping av mobbing/krenkende atferd.

- Forebygging av krenkende handlinger gjennom gode tiltak.
- Avdekking av krenkende handlinger - bygge kompetanse.
- Intervensjon når dette skjer - sette inn tiltak straks.
- Oppfølging og etterarbeid.

2. Autorativ klasseledelse.

Læreren som den tydelige og gode lederen i arbeidssituasjonen. Relasjonsbygging og motivasjon måtte stå sentralt i lærerens arbeid.

3. Organisasjonsutvikling.

Teoretisk bakgrunn for hvordan vi skal greie å bygge skolene til lærende organisasjoner gjennom skoleutvikling og utvikling av lederkompetanse.

Skolene har nå litteratur, arbeidsverktøy og rutiner på følgende:

- God start - utvikling av klassen som et velfungerende sosialt system.
- Snu en klasse - "Tromsømodellen".
- Ikke-anonym undersøkelse.
- Ha en god og levende plan knyttet til forebygging av uønsket atferd.

- Ha en plan for sosial kompetanse som brukes i skolehverdagen.

Gjennom dette prosjektet lærte vi gode prosedyrer knyttet til arbeidet med å forebygge mobbing og annen krenkende atferd. Vi fikk presentert teori til forståelse av problematikken og verktøy til god handling for forebygging, intervensjon og oppfølging. Konsekvenser av deltakelse i prosjektet er:

- Kompetansen på læringsmiljø er styrket og det må forventes at vi opplever målbar forbedring på målinger knyttet til et godt skolemiljø.
- De kommunale grunnskolene var godt forberedt til å møte de nye krav som kom gjennom endringer i Opplæringslovens § 9A til elevenes skolemiljø f o m 01. 08.2017.
- Det må forventes at lærerne og andre ansatte har en forbedret teoretisk og praktisk kompetanse knyttet til det å lede en klasse/elevgruppe.

2.4.2 Prosjekt "Skoleutvikling i Andøy".

Navnet på denne satsingen gjennom Utdanningsdirektoratet var "Ungdomstrinn i utvikling". Som navnet sier, så var dette en satsing på ungdomstrinnet i grunnskolen. Siden vi har to kommunale grunnskoler i Andøy som begge er 1-10-skoler, bestemte vi oss for at alle trinn skulle være med, og vi kalte prosjektet "Skoleutvikling i Andøy". I dette prosjektet satset Andøy på faglig utvikling innen **regning og lesing**.

Grunnlaget for satsingen var undersøkning som på landsbasis viste lav motivasjon for skolearbeid på ungdomstrinnet. Norge som nasjon oppnådde ikke de resultatene vi kunne forvente ut fra ressursbruk i sektoren.

I arbeidet med å følge opp skolene, ligger disse overordnede mål for grunnopplæringen:

- Alle skal inkluderes og oppleve mestring.
- Alle skal beherske grunnleggende ferdigheter.
- Alle skal fullføre videregående opplæring.

Prosjektet sitt hovedmål er formulert slik:

Lærere skal utøver god klasseledelse og gjennomføre en praktisk, variert og relevant undervisning basert på forskning, erfaring og kjennskap til elevene.

I årene framover skal skoleeier, skoleleder og den enkelte ansatte ha et større ansvar for skole- og kompetanseutviklingen. Dette kalles derfor den **skolebaserte kompetanseutviklingen**. Den er av Utdanningsdirektoratet definert slik:

Skolebasert kompetanseutvikling innebærer at skolen, med ledelsen og alle ansatte, deltar i en utviklingsprosess ved egen arbeidsplass. Hensikten er å utvikle skolens samlede kunnskap, holdninger og ferdigheter når det gjelder læring, undervisning og samarbeid.

Vi skal ikke lenger være "passive" mottakere avkompetansebygging utenfra. Vi må få fram skolens sitt behov og så jobbe med dette selv og eventuelt bestille nødvendig ekstern kompetanse.

Andøy har satset store ressurser på dette prosjektet og frikjøpte lærere i begge fagområdene lesing og regning ved skolene. Disse ressurslærerne og skoleledelsen var på fire sentrale samlinger. I tillegg inngikk vi avtale med Nord Universitet i Bodø der de kom til skolene for å gi "input" på områdene vi satset på. Tilbakemeldinger tyder på at prosjektet tilførte skolene mye ny og nyttig kunnskap. Det er nødvendig at arbeidet følges godt opp etter prosjektslutt.

Erfaringer og verktøy vi tar med oss fra dette prosjektet:

- Regning og skriving er ikke et ansvar bare for lærerne i norsk og matematikk. Det er en jobb og et ansvar alle lærerne har, da lesing og regning er grunnleggende ferdigheter. Har alle fokus på dette, så oppnås gode resultater.
- Det er viktig at skoleledelsen tar en tydelig ledelse i arbeidet (sammen med en ressursgruppe). Fellestiden må brukes effektiv og skoleutvikling må prioriteres!
- Det må utvikles kultur og muligheter for erfaringsdeling og refleksjon ved skolene (jmf Engestrøms ekspansive lærings sirkel).
- "Lesson study" og kollegaobservasjon må bli en vanlig arbeidsmetode.
- "Baklengs planlegging" skal være et prinsipp i forberedelse av arbeidet.
- Vi må forankre det vi gjør, også hos elevene og foreldrene. Alle må vite at vi holder på med dette!
- "Lærende møter" skal være et prinsipp som skal ligge til grunn når møter avholdes.

2.4.3 Vurdering av prosjektene.

Selv om prosjektene i store deler av perioden gikk parallelt og var ressurskrevende, så var dette nyttig arbeid. Innholdet var praksisnært og relevant. Lærerne kunne prøve ut teorien i klasseromsituasjonen og se om det fungerte. Mange prøvde ut opplegg sammen og kunne evaluere og lære av det. Flere gode opplegg ble presenter i plenum, også på tvers av skolene. Alle lærerne i de kommunale skolene måtte på en eller annen måte bli påvirket av prosjektene. Forhåpentligvis på en slik måte at det kan forbedre undervisningspraksisen.

Vi må nå sørge for at teori og praksis videreføres etter at prosjektene er avsluttet. Det er skoleeier og skolelederne som har ansvaret for at det skjer!

2.5 Dette skal vi satse på.

2.5.1 Innledning.

Utfordringen nå blir å koble lærdommen fra prosjektene og annen kunnskap vi har, opp mot de satsingsområdene som er bestemt ut fra forutgående prosesser med elevene, foreldrene og ansatte i skole. Disse har kommet med mange gode innspill og ønsker. Arbeidet som er gjort, er sammenfattet i følgende "Grunnlagsdokumenter":

Grunnlagsdokument 1: Innspill fra ungdomsrådet og elevrådene.

Grunnlagsdokument 2: Innspill fra foreldrene ved Andenes skole og Risøyhamn skole.

Grunnlagsdokument 3: Innspill fra ansatte ved Andenes skole og Risøyhamn skole.

I tillegg er der et Grunnlagsdokument 4 som sammenfatter innspill fra ansatte og foreldre i barnehagene og fra barna i skoleklubbene ("skolestarterne"). Dette er grunnlaget for barnehagedelen av Kvalitetsplanen.

Gruppene prioriterte områdene det skulle satses på. Oppsummert ser "bestillingene" gjort i grunnlagsdokumentene for skolen slik ut:

1. Fra elevene

- a) Den gode læreren
- b) Arbeid for å forhindre krenkende/uønsket atferd
- c) Den gode undervisningen

2. Fra foreldrene

- a) Det gode skolemiljøet b) Den gode læreren
c) Samarbeid skole-hjem.

3. Fra de ansatte

- a) Den gode undervisningen b) Den gode læreren
c) Det gode skolemiljøet d) God skoleledelse

Med dette som utgangspunkt, prioriterte skolelederforumet i Andøy følgende satsingsområder for kommunale grunnskoler i perioden 2018-2022:

- a) Den gode læreren som gir god undervisning. b) Det gode skolemiljøet.
c) Godt samarbeid skole-heim. d) God skoleledelse

2.5.2 Den gode læreren.

Vi vil i planen skille mellom den gode læreren og den gode undervisningen. I realiteten forutsetter god undervisning en god lærer, så sammenhengen skulle være innlysende.

Elevene bestiller følgende kjennetegn og egenskaper hos sin lærer:

- Læreren må være en god relasjonsbygger som utvikler et klassemiljø preget av åpenhet, tillit, respekt, dialog og toleranse. Da kan også de vanskelige sakene tas opp og løses.
- Må ha god faglig kompetanse som kan formidles gjennom varierte arbeidsmetoder.
- Praktiserer og følger opp regler som gjelder og er konsekvent. Er selv en god rollemodell.
- Må være forståelsesfull og ikke for seriøs.
- Må akseptere at elevene er forskjellige.
- Går raskt inn i problematiske situasjoner (mobbing, konflikter, krenking).

Foreldregruppen har følgende kjennetegn som må prege den gode læreren:

- Er godt faglig utdannet og er kunnskapsrik. Behersker både det faglige og det sosiale.
- Er forutsigbar for foreldre og elever. Setter klare og målbare mål både på klasse- og individnivå. Det er viktig å ha stabilitet rundt kontaktlærerfunksjonen
- Er flink til å lytte, ser den enkelte elev og bryr seg. Er flink til å bygge gode relasjoner. Er empatisk og fremmer toleranse, respekt og samhold.
- Kontaktlæreren skal holde god orden i klassen basert på gjensidig respekt for hverandre. Er lett tilgjengelig for eleven.
- Har evne til å motivere slik at eleven føler seg verdsatt og god nok.
- Setter tydelige grenser og er konsekvent når grensene brytes. Ansvarliggjør elevene ut fra alder og modenhet.
- Går raskt inn i konflikter og løser disse.
- Må ha godt humør (god humor).
- Kan samarbeider godt og bidrar til et godt arbeidsmiljø.

Lærerne selv beskriver den gode læreren slik:

- Skal utvise tydelig og god klasseledelse som skaper trygghet og trivsel.
- Utvikler en "Vi-skole" som preges av delingskultur og evne og vilje til både å gi og ta imot veiledning. Bidrar til et godt arbeidsmiljø.
- Etterlever intensjonen om "vi-skolen" som styres etter tydelige felles regler, rutiner og normer som er akseptert av alle.
- Stiller tydelige og realistiske forventninger til eleven.
- Evne å skape gode relasjoner til alle elevene med et elevsyn der eleven er mer enn faget. Ser hele eleven og det beste i den enkelte. Det utvises aksept og respekt for ulikheter.
- Må evne å inkludere alle elever slik at de opplever mestring - hver dag!
- Er bevisst sin oppgave som en god og positiv rollemodell.

- Skal holde seg faglig ajour og hele tiden fornye og forbedre sin kompetanse.
- Føler tilhørighet og stolthet over egen skole og den tjenesteyting skolen gir. Gjennom stort nærvær skaper forutsigbarhet, stabilitet og trygghet for de andre i skolemiljøet.
- Bidrar til godt samarbeid preget av god kommunikasjon og nødvendig informasjonsflyt.

Da er bestillingen på den gode læreren fra elevene og foreldrene klar! Vi ser også hva lærerne selv mener karakteriserer den gode utøveren i egen profesjon. Selv om vi ser ulike momenter og vektlegginger, så er det stor enighet om hva som kjennetegner den gode læreren. Tidligere viste vi plassering av elever i de ulike fargesonene ut fra vurdering av faglig eller sosial kompetanse. Vi kunne nok gjøre en lignende vurdering av lærere. Da ville vi nok funnet dem fordelt i alle tre fargesonene. Utfordringene blir den samme som for elevene: Hvordan forebygge og arbeide

for å få lærerne i en kontinuerlig bevegelse mot høyre i skalaen? Det er ikke et individuelt ansvar, det er et kollektivt ansvar. Dette kollektive ansvaret har de ansatte i grunnskolen i Andøy kompetanse og forutsetninger for å påta seg slik at de kan lykkes i sitt arbeid og oppnå gode resultater.

Vi har de siste 5 årene deltatt på følgende omfattende prosjekter/tiltak:

- Veilederkorpset. - Vurdering for læring.
- Regelverk i praksis. - Læringsmiljøprosjektet
- Skoleutvikling Andøy (Ungdomstrinn i utvikling).

Tar vi med oss det beste fra disse prosjektene, så skal vi sitte inne med god teoretisk og praktisk kunnskap for å videreutvikle våre lærere slik at mange lykkes i sin arbeidshverdag. Skolene sitter med mange ideer, planer og forslag til gode opplegg/tiltak som kan brukes.

Gjennom dette arbeidet bør vi ikke være i tvil om at den læreren som har evne til å utøve god klasseledelse, er den som vil lykkes i undervisningen og oppnå gode resultater. Derfor må utvikling av god klasseledelse være det viktigste tiltaket framover for å skape den gode læreren.

Læreren har hovedansvaret for elevenes læringsmiljø og læringsutbytte (et juridisk faktum). Derfor er det viktig at vi i skolene i Andøy har gode klasseledere som tar styringa i undervisningssituasjonen (i og utenfor klasserommet).

I et bakgrunnsdokument om klasseledelse (Utdanningsdirektoratet) står følgende:

Fire aspekter ved god klasseledelse:

- **En positiv og støttende relasjon til hver enkelt elev**
- **Etablering av en god læringskultur og et godt læringsfelleskap**
- **Etablering av struktur, regler og rutiner**
- **Tydelige forventninger og motivering av elevene**

Klasseledelse handler om å skape et positivt læringsmiljø, hvor elevene kan konsentrere seg og bli motivert for læring. I bakgrunnsdokumentet om klasseledelse står det videre:

«Klasseledelse skal realisere et sentralt pedagogisk problem: hvorledes skal læreren lede eleven til å lede seg selv?»

I dette ligger at læreren må fremme en indre motivasjon hos elevene som gjør at de strekker seg mot realistiske mål gjennom å utnytte det potensiale den enkelte har.

Utfordring:

I Andøy har vi fra år til år og fra skole til skole, stor variasjon i resultatene vi oppnår i basisfagene. I tillegg viser elevundersøkelsen og egne undersøkelser at elevene våre er lite motivert for skolegang og dermed for læring.

Det bør være stor enighet om at arbeid med å utvikle god klasseledelse, er et virkemiddel som kan føre til forbedring både av faglig og sosial kompetanse hos elevene. Derfor bør det være et hovedsatsingsområde i planperioden.

I arbeidet med god klasseledelse, vil andre tiltak også være nødvendig:

- Tilrettelegge for tverrfaglig samarbeid (emneundervisning).
- Tid til refleksjon og evaluering og mulighet for kollegaveiledning.
- Aktivt bruke "Plan for sosial kompetanse" utarbeidet i Læringsmiljøprosjektet.
- Utnytte god kompetanse som er ved skolen til beste for hele skolen (delingskultur).

2.5.3 Den gode undervisningen:

Elevene sin beskrivelse av den gode undervisningen sammenfattes slik:

- God tilrettelegging av undervisningen for dem som sliter faglig, slik at de blir ivaretatt på en god måte. Dessuten må også de flinke elevene få et tilbud som utfordrer dem.
- Det er tilgang på nødvendig utstyr etc som kan gjøre undervisningen mer interessant.
- Bruker praktiske og varierte metoder og opplegg som er tilpasset den enkelte elev.
- Elevene får delta og ha innvirkning på valg av stoff, arbeidsmetode og presentasjonsform.
- Ved fravær så må det leies inn kompetente vikarer.
- Læreren må ikke bare ha fokus på karakterer (det faglige), men også vektlegge andre egenskaper og behov hos elevene.
- Mer undervisning på tvers av klasser og årstrinn.
- Legge til rette slik at mye arbeid kan gjøres på skolen og det blir mindre hjemmearbeid.

Foreldrene sin beskrivelse av den gode undervisningen:

- Lærerne bruke varierte undervisningsformer.
- Oppleggene må være slik at alle elevene opplever mestring. Det krever god individuell tilpasning. Gjennom å legge til rette for god mestring, vil en oppnå bedre motivasjon.
- Elevene må få så god hjelp på skolen slik at de har forutsetning for videre arbeid heime.
- Gruppestørrelse må være slik at læreren greier å ha en oppfølging av hver enkelt elev.
- Det må stilles krav og forventninger om resultater, og litt sunn konkurranse er positivt.

Lærerne beskriver den gode undervisningen slik:

- Undervisningen skal være preget av imøtekommenhet, godt humør og humor.
- Læreren må legge til rette for godt samarbeid med og mellom elevene.
- Det må gis fortløpende vurderinger av eleven sin faglige status.
- Det må avsettes tid til den enkelte og raskt settes inn tiltak når noen faller utenom faglig eller sosialt. Der må være en beredskap knyttet til spesialpedagogiske tiltak.
- Det må være tilpasset opplegg for alle elevkategorier. Alle elevene må oppleve mestring og dermed kunne ta i bruk sitt potensiale.
- Undervisningen må ha et innhold av høy kvalitet. Det må brukes varierte og praktiske arbeidsmetoder slik at kompetansemålene nås.
- Læreren må ta i bruk læringsstrategier som vi vet fremmer helse, trivsel og læring.
- Læreren må ha fokus på tidlig innsats og være spesielt oppmerksom på de som sliter, slik at de unngår spesialundervisning.

Lærere som utøver god klasseledelse, evner å gjennomføre en praktisk og variert undervisning basert på profesjonell kunnskap, erfaringer og kjennskap til elevene. Den gode klasseledelse vil gi den gode undervisningen. Arbeid for å sikre god klasseledelse må være prioritert i planperioden og derfor tas først. Når det arbeidet er gjort (er et kontinuerlig arbeid), så må en fokusere på om den gode klasseledelse gir god undervisning.

Nødvendige krav vi må sette til undervisningen i våre grunnskoler, er at den er:

- Praktisk rettet.
- Relevant i innhold og tilpasning.
- Variert i arbeidsform.
- Utfordrende for den enkelte elev.

2.5.4 Det gode og trygge skolemiljøet:

Elevene har i følge § 9A-2 i Opplæringsloven *rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring*. Kapittel 9A i Opplæringsloven gjennomgikk store endringer f o m 01.08.2017. Kravene til skolen og skoleeier er skjerpet når det gjelder avdekking av mobbing og aktivitetsplikt (handlingsplikt) når dette avdekkes. Årsaken til endring er at vi ser av elevundersøkelsene at for mange elever opplever mobbing og krenkende atferd i sin skolehverdag. Det er også slik at 6 % av elevene føler seg mobbet av voksne i skolemiljøet, av dem som er de som skal forhindre at mobbing o l skjer. Det er grunn til å tro at tallene og omfanget også er beskrivende for situasjonen i Andøy.

Det er derfor viktig at vi alle jobber med denne problematikken og kjenner til de rettigheter og forpliktelser som framgår av kapittel 9A i opplæringsloven. Viktig å understreke den skjerpete aktivitetsplikten, utvisning av nulltoleranse og systematisk og kontinuerlig arbeide knyttet til skolemiljøet. Dette gjelder ikke bare mobbing, men også annen form for krenkelser som vold, diskriminering og trakassering.

I dette arbeidet må vi ta med oss og anvende kompetansen som skolene ble tilført gjennom "Læringsmiljøprosjekter". Forebygging av mobbing og krenkende atferd må vi framover jobbe godt og intens med. Målet må være en mobbeindikator på 1,0 dvs en mobbefri skole.

Elevenes krav og ønsker for et godt skolemiljø:

- Det skal være et mål at mobbing og annen krenkende atferd ikke skal forekomme.
- Skolemiljøet skal preges av vennskap slik at alle skal ha venner på skolen.
- Når krenkende atferd avdekkes, skal det reageres raskt og settes inn tiltak.
- Det legges til rette for aktiviteter i friminuttene.
- Det gjennomføres sosiale aktiviteter i l a skoleåret, gjerne på tvers av årstrinn/klasser. Dette vil fremme samhold og samarbeid.
- God inspeksjon slik at alle elever føler seg trygge både ute og inne.
- Et skolemiljø preget av respekt for hverandre og aksept for at vi er ulike.

Foreldrenes innspill knyttet til skolemiljøet:

- Ha en skole som er preget av gode holdninger hos elever og lærere.
- Det skal være gode mellommenneskelige relasjoner blant alle i skolemiljøet.
- Ha en god skole med høy trivselsfaktor som preges av:
 - Aktiviteter og lek som en del av undervisningen. Fellesaktiviteter på tvers av årstrinn som fremmer samhold, inkludering og trivsel.
 - En skole uten krenkende atferd.
 - Gode aktiviteter ute og inne under god kontroll (tilsyn).
- Utvikle en kultur der det er lov til å feile og dette aksepteres (respekt, toleranse).
- Gjennomføre sosiale aktiviteter som fremmer samhold.
- Organiseringen er slik at grupper/klasser ikke blir for store.

- Ha trivselsledere som gjennomfører aktiviteter og får delansvar for at alle inkluderes.
- Skolen har tydelige holdninger og handlinger når uønsket atferd avdekkes.
- Kantinedrift som fremmer skolemiljø og et godt kosthold (+ tilbud om skolefrukt) og som sikrer god matro.
- En skole som har et helhetlig menneskesyn og legger til rette for selvutvikling både faglig og sosialt og det legges vekt på trygghet og inkludering.

Om skolemiljøet har de ansatte sagt:

- Det legges til rette for faglige og sosiale aktiviteter på tvers av årstrinn.
- Det er absolutt nulltoleranse for mobbing og andre krenkelser. Det reagere på dette og nødvendige tiltak gjøres med en gang.
- Skolemiljøet må preges av respekt for hverandre og det aksepteres at vi er ulike.
- Vi må fokusere på relasjonsbygging mellom aktørene i skolehverdagen og sørge for at alle opplever gode relasjoner på skolen.
- Vi må se hele eleven både på gode og dårlige dager.
- Det er klare regler ved skolen som håndheves konsekvent av alle. Det gir gode og forutsigbare rammebetingelser. Ordensreglementet gir klare kjøreregler.
- Skolen har et godt tilbud knyttet til helsesøstertjeneste.

Det fysiske skolemiljøet:

Med ett helt nytt og et relativt nytt skolebygg, så er lovkrav i § 9A-7 knyttet til det fysiske miljøet oppfylt. Det må likevel gjøres oppmerksom på at pr dato er ingen av skolene godkjent etter forskrift om miljøretta helsevern i skoler og barnehager. Årsaken til dette ligger nok i manglende rutiner og kapasitet til å gjøre en slik godkjenning.

Under dette punktet, har elevene sagt:

- Det må være godt renhold i byggene.
- De ønsker seg uteområder som er tilrettelagt med utstyr (baner, klatrestativ o l) og arealet avdelt etter årstrinn. Utstyr som ødelegges må repareres.
- Uteområder som er tiltalende og motiverer til aktivitet.
- Ha muligheter for skjul ved dårlig vær.

2.5.5 Samarbeid skole - hjem.

Formålsparagrafen i Opplæringsloven (§1-1) innledes slik: "*Opplæringa i skole og lærebedrift skal, i samarbeid og forståing med heimen,*". Et samarbeid mellom skole og heim er altså lovfestet. Vel så viktig er det at det skal være "en forståelse" mellom skolen og hjemmet om hva som skal foregå i skolehverdagen. Er ikke en slik forståelse på plass, kan det lett oppstå konflikter.

I tillegg vil krav til foreldresamarbeid være knyttet til foreldredeltakelse i lovpålagte rådsorgan skolen skal ha. Et godt samarbeid er også et godt utgangspunkt for foreldremøter og foreldresamtaler som skal gjennomføres. Å bygge gode relasjoner mellom skole og heim på skolenivå og mellom kontaktlærer/faglærer og foreldre på klassenivå, vil ha stor effekt på skolen læringsmiljø og skolemiljøet generelt. Får vi et slikt samarbeid til å fungere, så vil det være til stor hjelp for skolene. Det blir enklere å forebygge og håndtere konfliktsituasjoner og det blir lettere å skape et godt læringsmiljø. Vi har erfart at i de klassene som har prestert godt på nasjonale målinger, så har elevene trukket fram at godt samarbeide mellom skolen og foreldrene og mellom foreldrene, har vært viktig for å få dette til. Foreldrene er en viktig ressurs som vi kanskje ikke har vært flink nok til å utnytte?

a) Det obligatoriske samarbeidet.

i) Foreldreråd:

Alle skoler skal ha et foreldreråd. Dette er nedfelt i Opplæringslovens § 11-4 som lyder:

§11-4. Foreldreråd ved grunnskolar

På kvar grunnskole skal det vere eit foreldreråd der alle foreldre som har barn i skolen, er medlemmer.

Foreldrerådet skal fremje fellesinteressene til foreldra og medverke til at elevar og foreldre tek aktivt del i arbeidet for å skape godt skolemiljø. Foreldrerådet skal arbeide for å skape godt samhald mellom heimen og skolen, leggje til rette for trivsel og positiv utvikling hjå elevane og skape kontakt mellom skolen og lokalsamfunnet.

Foreldrerådet vel eit arbeidsutval. Arbeidsutvalet vel to representantar med personlege vararepresentantar til samarbeidsutvalet. Leiaren for arbeidsutvalet skal vere den eine av representantane.

I skolene i Andøy avholdes det sjeldent felles foreldrerådsmøter. Dette ut fra erfaring over tid om at disse møtene hadde svært dårlig oppslutning. Bare et fåtall av foreldrene møtte. Det har i stedet blitt satset på å få til foreldremøter for hver enkelt klasse ut fra en formening (og erfaring) om at oppslutning fra foreldrene var større til slike møter.

ii). Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU):

Som det framgår av § 11-4 over, så skal foreldrerådet velge et FAU som skal representere dem. I Andøy er det gjort slik at FAU består av de valgte foreldrekontaktene som er valgt i den enkelte klasse. Slik er vi sikret at alle klasser og årstrinn er representert i skolens FAU.

iii) Samarbeidsutvalg (SU).

Dette er omhandlet i Opplæringslovens § 11-1. Også her skal foreldrene inn som deltakere:

§ 11-1. Samarbeidsutval ved grunnskolar

Ved kvar grunnskole skal det vere eit samarbeidsutval med to representantar for undervisningspersonalet, ein for andre tilsette, to for foreldrerådet, to for elevane og to for kommunen. Den eine av representantane for kommunen skal vere rektor ved skolen. Elevrepresentantane skal ikkje vere til stades når saker som er omfatta av teieplikt etter lover eller forskrifter, blir behandla i samarbeidsutvalet.

Samarbeidsutvalet har rett til å uttale seg i alle saker som gjeld skolen.

Siste setning viser at dette utvalget har store rettigheter knyttet til skolens drift gjennom den rett de har til å kunne uttale seg **i alle saker som gjelder skolen.**

Ellers åpner denne paragrafen for at SU kan omgjøres til et styre for skolen og dermed delegeres utvidet myndighet. Paragrafen åpner også opp for felles SU når skole og barnehage driftes i lag.

I Andøy fungerer SU også som Skolens miljøutvalg etter opplæringslovens § 11-1a og de tilpasninger som kreves der:

§ 11-1a. Skolemiljøutval ved grunnskolar

Ved kvar grunnskole skal det vere eit skolemiljøutval. I skolemiljøutvalet skal elevane, foreldrerådet, dei tilsette, skoleleiinga og kommunen vere representerte. Skolemiljøutvalet skal vere sett saman slik at representantane for elevane og foreldra til saman er i fleirtal.

Samarbeidsutvalet kan sjølv vere skolemiljøutval. Når samarbeidsutvalet fungerer som skolemiljøutval, må det oppnemnast tilleggsrepresentantar for elevane og foreldra, slik at dei samla får fleirtal.

Elevrepresentantane skal ikkje vere til stades når saker som er omfatta av lovfesta teieplikt blir behandla i skolemiljøutvalet. Når elevane ikkje er til stades, skal foreldrerepresentantane ha dobbeltstemme tilsvarande bortfallet av elevrepresentantane sine stemmer, eller talet på foreldrerepresentantar aukast tilsvarande.

Skolemiljøutvalet skal medverke til at skolen, dei tilsette, elevane og foreldra tek aktivt del i arbeidet for å skape eit godt skolemiljø. Skolemiljøutvalet har rett til å uttale seg i alle saker som gjeld skolemiljøet, jf. kapittel 9a.

b) Vurdering

Vi må nok fastslå at foreldreaktiviteten knyttet til drift av rådsorganene ikke er god nok. Oversikter viser at det avholdes svært få møter i løpet av skoleåret i både i FAU og SU. I noen tilfeller har det også vist seg vanskelig å få konstituert organet. Dette er ikke bare foreldrene sitt ansvar. Både skoleledelsen og skoleeier er ikke flinke nok til å ta initiativ til slike møter, og heller ikke flinke nok til å gi møtene et tiltalende og interessant innhold. Foreldrene må få kjenne at det de er med på, er til nytte og av betydning for elevene, for skolen og for dem selv. Da vil nok motivasjon og aktivitet øke. Organet kan da påta seg arbeidsoppgaver og gjennomføre ulike aktiviteter som kan vær både til avlastning og nytte for skolen.

c) Tiltak for bedring av samarbeid skole-heim:

1. Ha en målsetting om 1-2 felles foreldremøter for året, kanskje delt opp på ungdomstrinn og barnetrinn (kan også deles i to) på grunn av skolestørrelse. Ett møte rett etter skolestart der vi kan tilby et tema og i tillegg få presentert skolens planer og målsetting for skoleåret. Viktig også å få en avklaring om forventninger vi har til hverandre og ikke minst få fram foreldrenes betydning for et godt lærings- og skolemiljø.
I etterkant velges representanter til FAU. FAU får ansvar/delansvar for å arrangere minst et foreldremøte til i 1. skoleåret.
2. FAU skal ha minimum to møter pr semester. Selv om dette er foreldrenes sitt organ, så vil det kreve initiativ og bidrag fra rektor og skoleeier for å sikre meningsfulle møter. Eksempel på temaer til møtene:
 - Skolens drift og disposisjoner (økonomi, kompetanse, utfordringer)
 - Gjennomgang resultater av nasjonale målinger som gjøres ved skolen.
 - Gjennomgang av rapporter med utgangspunkt i skolen (budsjett, regnskap, årsmelding, tilstandsrapport m m)
 - FAU må være aktiv i tiltaksplaner (årsplaner) knyttet til Kvalitetsplanen.
 - Foreldrebidrag inn i skolen både på skolenivå og klassenivå. Kan foreldre tilby faglig eller sosial kompetanse i direkte undervisning (være vikar?). "Foreldreskygging" på deres arbeidsplass? Foreldrestyrt skole en gang pr år?
 - Samspill mellom kontaktlærer og klassekontakter og videre med alle foreldre. Hva kan vi få til av fellestiltak som fremmer trivsel, trygghet og læring?
 - Være spesielt opptatt av skolemiljøet og plikter og rettigheter knyttet til § 9A i Opplæringsloven.
3. SU skal ha minimum to møter pr semester. Viktigheten av dette organet må understrekes. Selv om de ikke er et besluttsende organ, så har de rett til **å uttale seg om alle saker knyttet til skolen**. Det skulle indikere at problemet ikke skulle være å finne saker til dette organet, men snarere å kunne begrense antall saker. Her vil et godt samarbeid mellom rektor og leder i SU kunne gi grunnlag for møter med mening. Mange av sakene som FAU kan ta opp, er det helt naturlig at SU skal behandle.
4. Andre tiltak:
 - Avsette tid tidlig hver høst der kontaktlærer (og faglærere) har møte med foreldrekontakten(e). Her legges en strategi for samarbeid og aktivitet gjennom skoleåret som fremmer læring, trivsel og trygghet og fremmer samarbeid heim- skole og gode relasjoner mellom de ulike parter.
 - Det avholdes fellesmøter med foreldrekontaktene der de kan diskutere felles tiltak og eventuelt få kurstilbud for å øke sin kompetanse. Hva gjør vi hver for oss? Hva gjør vi i fellesskap?
 - Innføre en ordning slik at foreldrekontakter og medlemmer i FAU velges for en 2årsperiode med halvparten på valg hvert år. Sikrer kontinuitet.
 - Vurdere om kurstilbud som gjennomføres også kan være relevant for foreldrene å delta i om de har mulighet.
 - Fellesmøter der alle rådsorgan ved skolen deltar.
 - Motivere for gjennomføring av foreldreundersøkelsen slik at vi er sikrere på å få en høyere deltakelse enn det vi tidligere har hatt. Det er nå lenge siden en foreldreundersøkelse har vært gjennomført i grunnskolen i Andøy.
 - Skal alltid være et punkt i foreldresamtalen som går på samarbeid skole-heim og hvordan dette kan forbedres.
 - Ha opplegg for elevsamtaler og foreldresamtaler der det kreves at alle parter må ha gjort forberedelser (lærende møter).

2.5.6 Skoleledelse

a) Innledning om skolelederrollen.

Skolelederrollen har endret seg mye i de siste 30 årene. Rektorrolle gikk tidligere ut på å passe på at Opplæringsloven ble overholdt og ha fokus på økonomi- og personalforvaltning. I dag er dette bare en liten del av rektorrollen, og kravet til rektor som skoleutvikler er nå det vesentligste.

Rektoren har gått fra å være en ren administrator til en utvikler og veileder. De siste årene er dette kravet blitt enda tydeligere.

"Ekspertgruppa om lærerrollen" formulerte det slik i sin rapport i 2016:

Skoleledere bør i større grad enn det tilfellet er i dag, være faglige og pedagogiske ledere og ha et klarere ansvar for å styrke skolens profesjonsfellesskap. Dette innebærer å legge til rette for kollektivt arbeid og diskusjon omkring undervisningen, sørge for at lærere tar det ansvaret som profesjonsfellesskapet bør ha, og være oppdatert på forskning og utdanningspolitikk.

Videre er det viktig at skolelederen lager strukturer for deling og læring ved sin skole. Rektor må legge til rette for både individuell og kollektiv profesjonsutvikling. Utøvelse av godt lederskap viser å ha en avgjørende innflytelse på skolens læringsmiljø og elevenes læringsutbytte. God skoleutvikling kan bare sikres gjennom god skoleledelse. Mangel på slik ledelse vil ha negative konsekvenser for mange.

b) Skolelederrollen i Andøy.

Med utgangspunkt i utlysningsteksten til stillingen som rektor ved Andenes skole (februar 2018), så kan vi se hvilken type skoleleder vi ønsker i Andøy:

- Det kreves noen formelle krav:
 - Pedagogisk utdanning og helst tilleggsutdanning innen skoleledelse (ledelse).
 - Må ha erfaring fra undervisning som et grunnlag for stilling som rektor eller annen stilling som skoleleder.
- I tillegg må skolelederen ha en del personlige egenskaper:
 - Evne til å sette elevenes faglige og sosiale utvikling i sentrum. Arbeid som fremmer læring, trygghet og trivsel er det viktig å lykkes med.
 - Skal være en tydelig og verdsettende leder som jobber ut fra klare mål som er satt. Sørge for at skolen har en "Vi-kultur" m h t lover, regler, strategier for læring, arbeidsmetoder, samarbeid m m. ("Slik gjør vi det her hos oss")
 - Må ha evne til å motivere og engasjere slik at medarbeiderne blir entusiastiske aktører i skolehverdagen.
 - Evne til samarbeid og evne til å skape gode relasjoner til ansatte, elever, foreldre og andre relevante parter.
 - Kunne få til gode lærings- og kompetanseprosesser basert på egen teoretisk og faglig bakgrunn som legitimitet for arbeidet med kollegiet.
 - Evne til å delegerer og dermed ansvarliggjøre sine ansatte.

I planperioden pålegges rektorene et spesielt ansvar for å følge opp og implementere kunnskap og metoder fra prosjektene "Læringsmiljø" og "Skoleutvikling i Andøy" (Ungdomstrinn i utvikling). Det er

tilført de ansatte mye nyttig kunnskap som bør lede til økt kvalitet i de kommunale grunnskolene i Andøy.

I tillegg ligger de forpliktelser som alle ledere i Andøy kommune har knyttet til budsjett og økonomi og overordnede mål som kommunen har. Opplæringsloven stiller i tillegg krav til skoleeier om at nødvendig kompetanse skal være på plass. Skolelederne har et spesielt ansvar knyttet til at kompetanseutviklingen skal være skolebasert (ta utgangspunkt i enhetens behov).

c) Evaluering av skolelederrollen.

I Andøy har vi ingen kultur for systematisk evaluering av lederrollen. En av årsakene til dette er at vi nok har manglende verktøy for en slik evaluering. I noen undersøkelser som ansatte deltar i, så er evaluering av ledelse en del av undersøkelsen. I skolen vil det gjelde:

- Ståstedsanalysen (spesifikk for skole og barnehage).
- "10-faktor" undersøkelsen der punkt 5 går spesielt på ledelse (alle enheter kan gjennomføre denne). I denne undersøkelsen er der også evaluering av andre områder som er relevant for ledelse og som lederen har ansvar for.
- Resultater på nasjonale målinger (nasjonale prøver, elevundersøkelsen, eksamen). Rektor har et overordnet ansvar for disse resultatene.

Det er derfor viktig at disse (og andre) undersøkelsene gjennomføres med jevne mellomrom og følges opp av rådmannsnivå /skolefaglig ansvarlig på en systematisk måte:

- Oppfølgingssamtale med rådmannsnivå av resultater på Ståstedsanalysen som skal gjennomføres hvert 3.år.
- Samme type samtale om resultat på "10-faktor undersøkelsen" på områder der skoleledelse er viktig, spesielt område 5: *Mestringsorientert ledelse*.
- Videreføre opplegg der skolefaglig rådgiver lager en rapport på resultatene fra nasjonale prøver, elevundersøkelsen og eksamen og utfordrer skoleledelsen på resultatene.
- Viderefører ordning med at skolefaglig rådgiver deltar på møtene der skolen i fellesskap gjennomgår/evaluerer resultatene. Skolefaglig rådgiver bør også kunne si noe sett fra skoleeiers ståsted. Dette må ha en positiv vinkling, men likevel stille krav og ha forventninger.
- Resultater oppnådd i enheten siste år, er et godt utgangspunkt for utviklingssamtaler.

Skoleeier (rådmann) må også sørge for at skolelederne får mulighet for faglig påfyll slik at de er faglig ajour og kan utvikle sin evne til å lede.

2.6. Arbeidet videre

2.6.1: Innledning.

Denne planen skal **ikke** ende opp i forslag til detaljerte arbeidsprosesser, tiltak og mål. Planen skal gi rammene for arbeidet som skal skje i skole og barnehage i årene framover. Den har utgangspunkt i kravene om at kompetanseutvikling skal skje "innenfra". Det betyr at enheten skal finne (definere) egne behov og så bestille det som trengs for å dekke disse behovene (eget arbeid, seminarer, kursrekker, videreutdanning). Ledere og andre ansatte skal ikke lengre reise på kurs/seminarer som mer eller mindre tilfeldig tilbys fra ulike aktører. Vi må selv bestille det vi trenger. Sentrale myndigheter har også sagt at i årene framover skal det ikke satses på sentrale opplegg/prosjekter (som f eks" Ungdomstrinn i utvikling"). Evaluering av slike satsinger har vist at effekten ikke står i forhold til ressursinnsatsen.

Ressursene som tidligere ble brukt i den sentrale kompetanseutviklingen, blir nå fordelt på fylkene og derfra ut til kommunene. I Vesterålen ønsker vi å se midlene samlet slik at vi kan ansette en koordinator for dette arbeidet. Pr dato er det mye som ikke er avklart både på statlig nivå, hos fylkesmannen og på regionalt/kommunalt nivå. Uansett så vil denne planen være et godt

utgangspunkt for den skolebaserte (kommunale) kompetanseutvikling vi skal gjennomføre i Andøy i årene framover.

Dette gjør at skolene må lage en årsplan med mer detaljerte føringer, prosesser og tiltak. De må også sette mål for arbeidet. Det må være konkrete mål som kan sjekkes mot f eks resultater av ulike undersøkelser. Planen skal være utarbeidet foran hvert nytt skoleår (årsplan), og evalueres og rulleres hvert semester. Kvalitetsplanen med tilhørende årsplaner er forpliktende for enheten og de ansatte ved enheten. Dette med bakgrunn i at kommunestyret har vedtatt dette som en forpliktende plan for alle ansatte i skole og barnehage. Ingen kan derfor melde seg ut, alle skal med! I en underveisrapport i UiU uttalte en skoleleder det slik om ansatte som ikke ville forplikte seg: «Hvis du skal jobbe her, så må du være med på skoleutvikling. Det er en del av jobben. Hvis du ikke vil det, så kan du rett og slett ikke jobbe her!»

2.6.2 Organisering.

Hver skole skal ha en plangruppe som med utgangspunkt i denne planen utarbeider en årsplan med fokusområder, arbeidsprosesser og tiltak. Dette arbeidet må skje i samarbeid med hele kollegiet, slik at alle har hatt mulighet for deltakelse og innspill.

I en slik plangruppe, kan følgende være aktuelle som deltakere:

- rektor skal være med.
- ressurslærerne fra "Skoleutvikling i Andøy".
- tillitsvalgte
- andre i kollegiet med kunnskap og interesse for slikt arbeid.

I arbeidstidsavtalen skal det avsettes ressurs til arbeid i en slik plangruppe. Har skolen allerede en plangruppe på plass, så kan en benytte den videre hvis det er hensiktsmessig.

Skolelederforumet i Andøy utarbeider en mal for en årsplan og ser også på fellesområder for begge skolene slik at de innarbeides i planen.

Skolefaglig rådgiver i samarbeid med skolelederne, får et overordnet ansvar for ressurser inn i arbeidet. Det innebærer:

- økonomiske ressurser.
- nødvendig materiell og utstyr.
- oversikt over tema som er tatt opp i prosjektene.
- litteratur, forskning etc som er tilgjengelig på fokusområdet.

2.6.3 Tidsplan for gjennomføring av satsingene.

Det er bestemt at følgende fokusområder skal det jobbes med i planperioden:

- a) Den gode læreren som gir god undervisning.
- b) Det gode skolemiljøet.
- c) Godt samarbeid skole-heim.
- d) God skoleledelse

I virkeligheten er det slik at vi kan la være å jobbe kontinuerlig med disse områdene i planperioden. Arbeidet må planlegges slik at vi velger ut perioder der det skal arbeides spesielt og fokusert på områdene mens andre områder nedprioriteres.

Satt opp i et diagram, ser det slik ut:

Område	V-18	H-18	V-19	H-19	V-20	H-20	V-21	H-21	V-22
Den gode lærer og den gode undervisningen.	Red	Red	Green	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
Det gode skolemiljøet.	Yellow	Yellow	Red	Green	Green	Green	Green	Yellow	Yellow
Godt samarbeid mellom skole-heim.	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Red	Green	Green	Green	Green
God skoleledelse.	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Red	Green	Green	Green	Green

Forklaring faser:

	Rektor og plangruppa utarbeider årsplan.
	Jobbes ved skolen med området i fokus.
	Fortsatt fokus og vedlikehold og vurdering av effekt.
	Jobbes med området og kvalitetsheving påvises (måles).
	Jobbes med område i skolehverdagen , men noe nedprioritert.

2.7 Mål for arbeidet

I og med at kommunestyret som skoleeier har vedtatt dette som en forpliktende plan for ansatte på alle nivå i barnehage og skole, så må en forvente en positiv utvikling som skal komme barn og unge til nytte. I grunnskolen må dette medføre forbedringer av resultatet knyttet til faglig og sosial utvikling og en forbedring på indikatorer som går på skolemiljøet. Vi vel derfor sette en del måltall som kan gjøre det mulig å se i hvor stor grad vi lykkes med arbeidet.

2.7.1 Faglige mål.

I punkt 2.2 om faglig status sa vi at utfordringene gikk på to plan:

- At resultatene ikke skulle variere så mye fra år til år. Dette må skje ved at skolene utvikler seg til gode lærende organisasjoner preget av samarbeid og delingskultur. Skolens totale kompetanse må komme alle lærere og alle elever til gode.
- Vi må utvikle elevenes motivasjon for læring og opprettholde et kontinuerlig "læringstrykk" der det stilles realistiske krav og forventninger til hver enkelt elev.

Med utgangspunkt i tabellene i punkt 2.2 kan vi sette opp følgende mål for utvikling for snittet for de fire siste årene underveis i perioden:

a) Resultater 5. årstrinn:

Lesing:

Nivå	Status etter skoleåret 2017/18			Målsettinger	
	Andøy	Nordland	Landet	2020	2022
1	27,0	28,2	24,2	24	20
2	60,2	52,3	50,9	58	54
3	12,8	19,6	24,9	18	26

Regning:

Nivå	Status etter skoleåret 2017/18			Målsettinger	
	Andøy	Nordland	Landet	2020	2022
1	31,1	30,3	23,6	25	20
2	53,0	52,1	50,9	55	53
3	15,9	17,7	25,5	20	27

b) Resultater 8.trinn:

Lesing:

Nivå	Status skoleåret 2017/18			Målsettinger	
	Andøy	Nordland	Landet	2020	2022
1	12,6	10,2	9,0	11	8
2	23,9	21,2	18,6	21	17
3	45,8	42,2	40,5	56	40
4	14,3	18,4	20,7	17	22
5	3,4	8,1	11,3	7	13

Regning:

Nivå	Status skoleåret 2017/18			Målsettinger	
	Andøy	Nordland	Landet	2020	2022
1	6,1	9,2	8,2	6	5
2	35,0	25,2	22,1	28	21
3	37,8	39,6	37,7	40	40
4	15,9	18,6	21,3	18	22
5	5,4	7,4	10,7	8	12

2.7.2 Mål indikatorer skolemiljø:

a) Motivasjon for skolegang.

I punkt 2.3 omtalte vi motivasjon og påpekte at motivasjon var det område som vi skårer dårligst på i elevundersøkelsen. Å bedre elevenes motivasjon for skolegang er en hovedutfordring i arbeidet framover. Vi må arbeide for å forbedre underindikatorerne her og svært viktig blir det å utvikle elevenes mestringsfølelse. Følgende målsetting for indikatoren motivasjon settes for perioden:

Trinn	Status de siste årene				Målsettinger	
	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2020-21	2022-23
7.trinn	3,5	4,1	3,8	3,9	4,1	4,4
10.trinn	3,4	3,5	3,4	3,6	3,8	4,2

For å nå målsettingene knyttet til motivasjon, så er tilpasset opplæring et stikkord. Hver enkelt elev må få arbeid og oppgaver tilpasset sitt nivå. Vi må kreve at lærerne gjennomfører en undervisning med praktisk preg og benytter varierte undervisningsmetoder. Det må arbeides med elevenes "faglige utholdenhet".

b) Læringskultur.

Her ser vi for noen rammebetingelser for undervisningen og undervisningstimen. Her ser vi på indikatoren vi har beskrevet i punkt 2.3.3 og setter målsettinger for utvikling:

7.trinn:

Indikator	Statusoversikt			Målsettinger	
	2014/15	2015/16	2016/17	2019/20	2022/23
Det er god arbeidsro i timene	3,5	3,2	3,2	3,6	4,2
Det er viktig å jobbe med skolearbeidet	4,2	4,0	3,9	4,2	4,6
Det er greit at vi gjør feil, vi kan lære av det*	4,3	4,2	4,5	4,4	4,5

*sier våre lærere.

10.trinn:

Indikator	Statusoversikt			Målsettinger	
	2014/15	2015/16	2016/17	2019/20	2022/23
Det er god arbeidsro i timene	3,1	3,3	3,8	4,0	4,2
Det er viktig å jobbe med skolearbeidet	3,4	3,6	3,7	4,0	4,4
Det er greit at vi gjør feil, vi kan lære av det*	4,0	4,1	4,2	4,3	4,4

*sier våre lærere.

Vi ser at det er indikatoren knyttet til arbeidsro som drar ned resultatet. God klasseledelse kan rette på det!

c) Mobbing og krenkende atferd.

Dette er omtalt i punkt 2.3.2. Endringer i Opplæringsloven fra 01.08.2017 stiller klare krav til skolene og skoleeier om kontinuerlig arbeid for å forebygge mobbing og krenkende atferd. Det skal være nulltoleranse, slik at dette helst ikke foregår. Hvis det skjer og avdekkes, skal det gripes

inn med en gang. Disse kravene gjør at vi må sette krav om at mobbing og krenkende atferd ikke skal forekomme (vi bryter da en eller flere paragrafer i Opplæringsloven om det skjer). Følgende målsettinger settes knyttet til mobbeindikatoren (1,0 tilsier mobbefritt):

Årstrinn	Statusoversikt				Målsettinger	
	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2019/20	2022/23
7.trinn	1,5	1,1	1,5	1,4	1,2	1,1
10.trinn	1,3	1,5	1,2	1,2	1,1	1,0

På landsbasis svarer 6% av elevene at de er mobbet/krenket av andre elever eller voksne i skolemiljøet. Ser vi på tall hos oss i Andøy, så er andelen på 7.trinn lang over landssnittet. For 10. trinn er tallene lavere enn landssnittet.

I Andøy svarer elevene at de opplever stor trivsel på skolen. Dette må vi bygge videre på og kanskje forbedre enda litt. God trivsel er et godt grunnlag for godt arbeid i skolene.

2.8: Overganger

Ulike overganger underveis i skoleløpet viser seg å være en kritisk fase for noen elever. For alle parter er det derfor viktig å sikre gode overganger slik at de oppleves positivt og lite utfordrende. Vi har derfor planer for slike overganger som benyttes og jevnlig evalueres.

2.8.1 : Overgang private skoler til ungdomstrinn.

Begge skolene mottar elever fra private skoler når disse skal starte på ungdomstrinnet. Det er inngått avtaler gjennom skriftlige rutinebeskrivelser mellom skolene for denne overgangen. Rutinene inneholder bl annet:

- Det skal forsøkes å få til felles leirskoleopphold på våren.
- Der er rutiner for å sikre gode overganger for elever som har ekstra behov.
- Elevene orienteres godt om valgfag de kan ha på 8.trinn.
- Det legges også opp til felles sosial aktivitet for både elever og foreldre.
- Ved skolestart på 8.trinn skal det sosiale aspektet vektlegges.

2.8.2: Overgang grunnskole til videregående skole

Elevene søker seg til mange ulike videregående skoler, ikke nødvendigvis bare til Andøy videregående skole (AVS). Overganger her kan det brukes begrenset tid til, og det er hovedsaklig bare snakk om at elevene får delta på opplegg som "Åpen dag" som skolene har. I tillegg får de ulike skolene komme på ungdomstrinnet for å orientere om sitt tilbud.

Med Andøy videregående skole er det en mer formell og skriftlig avtale om samarbeid. Innhold i denne omfatter:

- Avtale om orientering til elever og foreldre om tilbudet AVS kan gi.
- Elevene kan komme til AVS og hospitere en dag.
- Muligheter for lærerhospitering for lærere.

2.9 Øvrige planer

I tillegg til overordnede sentrale lovverk og forskrifter har vi bl.a. følgende lokale planer som er styrende for vårt arbeid i kommunale barnehager og skoler:

Barnehager:

- Årsplan for den enkelte barnehage
- Handlingsplan mot mobbing i barnehagen
- Plan overgang barnehage skole

Skoler:

- Plan for elevenes psykososiale arbeidsmiljø
- Plan for sosial kompetanse
- Årsplan for den enkelte skole

Planene ligger på kommunens hjemmeside: www.andoy.kommune.no eller den enkelte skoles hjemmeside.

Kommunale barnehager i Andøy:

Måsungen barnehage

Wigwam barnehage

Myrulla barnehage

Åse barnehage

Skolestua barnehage

Risøyhamn barnehage